EKİM

Bütün Ülkelerin Proleterleri, Birleşin!

TÜRKİYE KOMÜNİST İŞÇİ PARTİSİ Merkez Yayın Organı

Sayı: 273, Mayıs 2011

Siyasal gelişmeler ve genel seçimler

Dünyada ve Türkiye'de önemli gelişmelerin yaşandığı bir sırada gündemde yeni bir genel seçim var. Amerikancı sermaye düzeni, bir yandan demokrasi adı altında dört yılda bir yinelenen parlamenter oyunun kuralları gereği, öte yandan bunu bir politik güç yenilenmesine, bir meşruiyet tazelenmesine çevirme ihtiyacı ve fırsatı çerçevesinde, yeni bir seçimin hummalı hazırlığı içinde.

Ortadoğu'daki gelişmeler ve Türkiye'nin uğursuz rolü

Şu sıra dünyada öne çıkan gelişme, Ortadoğu'da halk isyanlarının hala da sürmekte olan sarsıntısıdır. Halen Suriye, Yemen ve Bahreyn'de isyan ve kaynaşmalar sürüyor. Bununla birlikte, isyanların Tunus ve Mısır aşamasındaki coşkulu, umut dolu, iyimser atmosferi büyük ölçüde değişmiş durumda. Tunus'la başlayan isyan fırtınası tabandan geliyordu, geniş kitlelere, meşru istemlere ve kendi özgücüne dayanıyordu. Bu özellikleriyle bölgenin tüm diktatörlerine korku saldı, emperyalist dünyayı kaygılara düşürdü, emekçilerin ve halkların ise büyük sempati ve desteğini kazandı. Fakat çok geçmeden emperyalist dünyanın önce ince manevraları, ardından Libya üzerinden haydutça askeri müdahaleleri ile bu tablo büyük ölçüde zaafa uğradı. Olayların halihazırdaki seyri, emperyalizmin bölgeye dolaylı ve doğrudan müdahalelerinin bir olanağına dönüşmüş durumda. Bunun demokratik süreci desteklemek ve sivilleri korumak adı altında yapılması ise işin rezilce olduğu kadar tehlikeli yanıdır da. Libya'ya yapılan saldırının haftalardır tüm dünyada boş gözlerle izlenmesi, emperyalist müdahaleciliğe insani kılıf giydirmedeki başarının da bir göstergesi sayılmalıdır. Son derece tehlikeli olan da budur.

Halen Libya'nın bir kesiminde emperyalist müdahaleye umut bağlayan, kendi ülkesinin yakılıp yıkılmasına alkış tutan bir sözde "halk isyanı" ile yüzyüzeyiz. Suriye'deki isyansa bu utanç verici çizginin dışında seyrediyor. Suriye toplumunun emperyalizme ve siyonizme karşı tarihsel birikimi ve hassasiyetleri, bu arada Ortadoğu'nun hassas dengeleri, Libya'daki türden bir kaba müdahaleye set çekiyor. Baas rejiminin zora ve zorbalığa dayalı iktidar tekelinin son bulmasını isteyen halk kitleleri halihazırda kendi özgüçleriyle ve meşru istemleriyle direniyorlar. Ama emperyalist dünyanın Suriye'deki durumu, rejime kendi çıkar ve ihtiyaçları doğrultusunda yeni bir biçim verme, bu arada Ortadoğu'daki güç dengelerini İran aleyhine değiştirme olanağı olarak değerlendirmeye çalıştığı da bilinmektedir. Tunus ve Mısır'daki halk hareketlerinin yapısal zaafları yazık ki Suriye'deki isyan için de geçerlidir. Hareket devrimci bir önderlikten, açık bir yönden

ve birleşik bir karakterden yoksundur. Bu, emperyalizmin kirli oyunlarına ve oluşacak uygun koşullara göre de kaba müdahalelerine açık bir durum yaratıyor.

Ortadoğu'daki bu gelişmeler seçim sürecindeki Türkiye'yi çok yakından ilgilendiriyor. Türkiye başından beri bölgedeki sürece müdahalede ABD emperyalizmine maşalık yaptı, yapıyor. Başlangıçtaki rolü, hareketlerin denetim altına alınmasında ve diktatörün harcanması yoluyla düzenin yeniden restorasyonunda emperyalizmin işini politik ve diplomatik yönden kolaylaştırmak idi. Özellikle Mısır üzerinden bu açıkça görüldü. Halkları okşayan ikiyüzlü söylemlerle yerine getirilen bu incelikli ama rezilce hizmet, Libya'ya emperyalist müdahale ile birlikte yerini NATO saflarında savaşa açıkça katılmaya bıraktı. Şimdi de bu aynı misyonun kapalı diplomasiye dayalı kirli biçimi Suriye üzerinden ve ABD ile tam bir uyum halinde sürdürülüyor. Yarın açık müdahale fırsatı doğarsa, bu konuda en önemli rolün "komşu ve kardeş ülke" olarak bir kez daha Türkiye'ye düşeceğinden de kuşku duymamak gerekir.

Bu konuda ABD ile yeni gizli antlaşmalar yapıldığı, CIA başkanının Türkiye'ye yaptığı beş günlük gizli ziyarette bunun da kotarıldığı, verilecek hizmet karşılığında silahlı Kürt hareketinin tasfiye edilmesinde ABD desteğinin yeni bir düzeyde sağlandığı üzerine tartışmalar ve bu doğrultuda çoğalan işaretler var. ABD'de PKK yöneticileri hakkında alınan yeni kararlar, başbakanın Türkiye'de bir Kürt sorunu olmadığına ilişkin beklenmedik açıklamaları, yeniden hız kazanan KCK tutuklamaları ve PKK'ye yönelik askeri operasyonlar, nihayet Abdullah Öcalan'ın "görüşme adı altında bir oyalama politikası" izlendiğine ilişkin kaygı dolu son açıklamaları, bu işaretler arasında. Uygulamadaki sözde "Kürt açılımı" ABD'nin Kürt politikasının bir ürünü ve gereği idi. Dolayısıyla tüm gelişmelerin ABD'nin onayı ve desteği olmaksızın yaşanması mümkün değildir. Tayyip Erdoğan'ın Obama'yla her telefon görüşmesinin hemen ardından Suriye ya da Libya hakkında ABD ağzıyla açıklamalar yapması da ulaşılan yeni uğursuz mutabakatın açık bir doğrulanmasıdır.

Seçimler ve düzen siyaseti

Türkiye seçime bu ortamda gidiyor. ABD-AB emperyalizminin Ortadoğu'daki hayati çıkarları ve güncel ihtiyaçları ile AKP iktidarının bunlara tam uyumu, bu iki emperyalist odağın yeni seçimlerde bir kez daha AKP'ye tam desteğini getiren temel önemde bir dış etkendir. Doğal olarak bunu AKP'nin iç politikanın tüm temel sorunlarındaki uyumlu ve de sınamadan geçmiş tutumu tamamlıyor. Aynı nedenler, tüm kesimleriyle işbirlikçi büyük burjuvazinin, yeni bir hükümet dönemi için bir kez daha AKP'yi tercih etmesini de beraberinde getiriyor.

Gerek emperyalizmin gerekse işbirlikçi büyük burjuvazinin bu hükümet tercihini, izlenmekte olan çizgiyle uyumlu ama AKP'nin rahatsız edici ölçüsüzlükleri karşısında da dengeleyici rol oynayabilecek denli güçlü bir düzen muhalefeti tercihi tamamlıyor. Kılıçdaroğlu yönetimindeki yeni CHP, yeni çizgisiyle beklenen bu uyum ihtiyacına fazlasıyla yanıt veriyor. Halen sorun istenen dengelemeyi yapabilecek bir seçmen desteği elde edip edememesinde. Tüm öteki temel konularda iktidar partisinden farklı bir politikası olmayan Kılıçdaroğlu yönetimi ölçüsüz bir sosyal demagojiyle işte bunu başarmaya çalışıyor.

Yeni gelişmeler, özellikle de Ortadoğu'daki güncel gelişmeler bunu pekiştirmiş olsa da, emperyalizmin ve büyük burjuvazinin siyasal tercihleri gerçekte referandumu izleyen dönemde bütün yönleriyle açıklık kazanmış bulunuyordu. ***Ekim***'in ***Referandum Sonrası Düzen Siyaseti*** başlıklı değerlendirmesi (sayı:268, Ekim 2010, Başyazı) bunu tüm temel yönleriyle ve burada buna yönelik yeni bir

değerlendirme girişimini gereksiz kılacak açıklıkta ve güncellikte ortaya koymaktadır.

Emperyalist odakların ve sermaye çevrelerinin referandum sonuçlarından duyduğu açık memnuniyeti ortaya konulan tepkiler üzerinden örnekleyen sözkonusu değerlendirme, bundan gündemdeki genel seçimler sonrasının tercihlerine ilişkin olarak şu sonucu çıkarıyordu: "Düzenin iç ve dış efendileri üzerinden yansıyan bu tablo, AKP eksenli dinsel gericilik cephesinin referandumda elde ettiği başarının ana kaynaklarından birini tüm açıklığı ile ortaya koymakla kalmıyor, bugünkü koşullarda AKP'nin onlar için hala esas seçenek olduğunu da bir kez daha teyid ediyor. Düzen siyasetinin bugünkü tablosuna bakıldığında ve düzen muhalefetinin içinde bulunduğu durum gözetildiğinde, bu şaşırtıcı da değildir. AKP, bugünün koşullarında hala da emperyalizmin ve büyük burjuvazinin politikalarını etkili biçimde uygulayabilecek en uygun siyasal güçtür. Ekonomik ve sosyal yıkım politikalarından başta Kürt sorunu olmak üzere iç ve dış 'açılımlar'a ve emperyalizmin Türkiye'ye biçtiği bölgesel rollere kadar bu böyle. Borsa simsarlarının referandum sonuçlarının heyecanıyla dile getirdiği gibi, AKP onlar için herşeyden önce 'siyasal istikrar' demektir ve halihazırda bunun güvencesi onun tek başına iktidarıdır. Referandum sonuçları onun bunu bir dönem daha başarabileceğini göstermiştir onlara ve onlar da bir dönem daha AKP iktidarı ile işleri götürmek kararındadırlar. Referandum sonrasının tüm işaretleri açıkça bu yöndedir. Önümüzdeki bir yıldan az zaman içinde durumu kökten değiştirecek beklenmedik gelişmeler yaşanmadığı sürece bu tercihte bir değişiklik olması için ortada bir neden görünmemektedir."

Referandumdan gündemdeki seçimlere uzanan bir yıldan az süre içinde durumu AKP aleyhine kökten değiştirecek gelişmeler yaşanmadığını biliyoruz. Tam tersine, özellikle de Ortadoğu'daki gelişmeler ve bu gelişmelerde AKP'nin ABD hesabına oynadığı rol ve sunduğu hizmet, işleri bir dönem daha onunla götürmeye yönelik tercihi özellikle perçinledi. Düzenin dış ve iç efendilerinin AKP üzerinden süren bu büyük mutabakatının "ortada sorunlar olmadığı anlamına gelmediği"ni de vurgulayan sözkonusu değerlendirme, şöyle devam etmektedir: "Tersine, içerde büyük burjuvazinin TÜSİAD eksenli kesiminde ve dışarda ise başta ABD olmak üzere emperyalist çevrelerde, AKP hakkında ciddi bazı endişeler vardır ve AKP elde ettiği güce paralel olarak pervasızlığını artırdıkça bu endişeler de büyümektedir. Bunlar uygun biçimlerde seslendirilmekte ve AKP'den güven verici davranışlar beklentisini ortaya koyan uyarılara konu edilmektedir. Onlar için sorun, AKP destekçisi AB şeflerinden birinin açıkça söylemekten geri durmadığı gibi, 'limitlerin aşılmaması'dır. Bununla her ne kadar halen herşeye rağmen 'limitler'in aşılmadığı söylenmek istense de, gerçekte AKP'nin belli konularda 'limitler'i zorladığı, yer yer de aştığı, bununsa içerde ve dışarda rahatsızlıklar yarattığı bilinmektedir. Dışarda İsrail ve İran sorunları, içerde devletin ele geçirilmesindeki ölçüsüzlük ve bunun haksız rekabete, özellikle de büyük sermayenin el değiştirmesine dayanak yapılması, bu arada din referanslı gerici uygulamalar ile islami hayat tarzının rejimin ve toplumun yerleşik dengelerini zorlayacak ölçüsüzlüklerle dayatılması, bu endişenin şu sıralar öne çıkan başlıca öğeleridir. Bu nedenledir ki AKP'yi çizgiye çekmeye, 'limitler içinde' tutmaya yönelik açık gizli çabalar içerde ve dışarda sürmektedir."

AKP'yi çizgiye çekmeye, 'limitler içinde' tutmaya yönelik açık gizli çabalar, herşeyden önce kendini düzenin efendilerinin ihtiyaç duyduğu temel icraatlarla uyumlu ama öte yandan da iktidar partisini dengeleyici ve bunu için de nispeten güçlü bir düzen muhalefeti hazırlamak üzerinden kendini gösterdi. CHP'de liderlik değişimiyle ortaya çıkan yeni muhalefet tablosu ile bu alabildiğine kolaylaştı. Yeni yönetimiyle

yeni CHP, düzenin temel icraatlarıyla uyuma hızlı bir geçiş yaşadı: "Yeni yönetimiyle birlikte CHP ise başından itibaren AKP'yi iktidar yapan ve iktidarda tutan güçlere güven vermek, böylece onlar için esas tercih konusu haline gelmek çizgisi izlemektedir. Yeni lider olarak öne sürülüşünün daha ilk adımında sermaye sınıfını 'ekonominin kamu görevlileri' olarak yaldızlayan Kemal Kılıçdaroğlu, o günden bugüne bu yaklaşımını özenle korudu. Bütün bir referandum kampanyasını esası yönünden sosyal demagoji eksenine oturttuğu halde, sosyal sorunların kaynağına ve dolayısıyla çözümüne ilişkin olarak ucu sermaye sınıfına dokunacak tek kelime etmemeye özel bir dikkat gösterdi. Aynı şekilde ABD emperyalizmini ve İsrail siyonizmini rahatsız edecek hiçbir söylem kullanmadığı gibi AB bayraktarlığını AKP'den almak iddiası ile de ortaya çıktı. Bunlara başta Kürt sorunu olmak üzere gündemdeki 'açılımlar' konusunda sergilenen 'yapıcı' ılımlılık ile düzen siyasetinin çeşitli sorunlarının çözümünde diyaloga ve uzlaşmaya yatkınlığını sergileyen tutum ve jestler de eklenebilir. Bütün bu söylem, tutum ve davranışlar üzerinden verilmek istenen mesajın içerde ve dışarda ilgililer tarafından algılandığından, olumlu karşılandığından ve geleceğe yönelik hesaplar çerçevesinde değerlendirmelere konu edildiğinden kuşku duymamak gerekir."

"Emperyalist odakların ve işbirlikçi büyük burjuvazinin düzen muhalefetine yaklaşımı da bu çerçevede şekillenmektedir" diyen ***Referandum Sonrası Düzen Siyaseti*** başlıklı değerlendirme, şu sonuca varmaktadır: "Onlar için yeni lideri ve yönetimi ile birlikte ana muhalefet partisi CHP'nin şu dönemki asli misyonu, AKP'yi dengelemek ve 'limitler içinde' tutmaktır. (...) Referandumun ortaya çıkardığı tablo düzenin iç ve dış efendilerinin bu yaklaşımını ayrıca kesinleştirmiştir. Bir dönem daha yola AKP ile devam edilecek, fakat yeni yönetimiyle CHP'den de daha etkili bir dengeleme aracı olarak yararlanılacaktır."

Genel seçimler öncesinde bütünlüğü içinde incelenmesini okurlarımıza özellikle önerdiğimiz bu değerlendirmeden son olarak da emperyalizmin ve büyük burjuvazinin MHP konusundaki tutumuna ilişkin pasajları aktaralım. Bugünkü koşullarda CHP-MHP koalisyonuna dayalı bir hükümet alternatifinin düzenin iç ve dış efendileri tarafından hiçbir biçimde istenmediğine ilişkin tespit, sözkonusu değerlendirmede şöyle gerekçelendiriliyor: "Bundan da önemli olanı, düzenin efendilerinin bugünkü öncelikli gündemleridir ve bunların çözümünde MHP'nin olanaktan çok engel olarak görülmesidir. İçerde Kürt açılımı ve dışarda Kıbrıs, Güney Kürdistan ve Ermenistan açılımları kudurgan şovenizmin geri plana itilmesini, milliyetçi tutum ve söylemlerin yumuşatılmasını, buna ilişkin kırmızı çizgilerin değiştirilmesini gerektirmektedir. Oysa bunlar MHP'nin asli varlık zemini ve siyasal beslenme kaynaklarıdır. MHP 'açılımlar'a uyum sağlarsa varlık nedeniyle çelişir ve siyaseten kendini tüketir. Karşı çıktığında ise, ki halihazırdaki politikası budur, bu durumda kendisine bugünün koşullarında muhtemel hükümet oluşumlarının bir parçası olmak şansı tanınmaz. Nitekim tanınmıyor da. Referandum sonuçları üzerinden özellikle hırpalanmasının gerisinde de bu var. Bu MHP'nin gözden çıkarıldığı değil fakat bugünün öncelikli sorun ve ihtiyaçları karşısında geri plana itildiği anlamına gelir. Kuşkusuz koşulların değişmesi ve yeni ihtiyaçların (örneğin tehdit edici bir sosyal hareketliliğin) ortaya çıkması durumunda yeniden önplana çıkarılmak üzere."

Seçimler sonrasının en önemli gündemlerinden birinin yeni bir anayasa olduğu konusunda düzen siyasetinin hemen tüm kesimleri birleşiyorlar. Sorun bunun nasıl bir anayasa olacağında odaklanıyor. Bu, büyük ölçüde seçimlerin ardından parlamentoda oluşacak yeni güç dengesi tarafından belirleyecektir. İşbirlikçi büyük burjuvazi yeni bir anayasayı, toplum

nezdinde tüm meşruiyetini yitirmiş faşist 12 Eylül anayasasının yükünden kurtulmak, yeni anayasayı bir demokratikleşme adımı olarak sunmak, böylece rejimin siyasal-hukuksal meşruiyetini yenilemek ve güçlendirmek, yanısıra da, Kürt sorununu yatıştırmaya ve denetim altına almaya yönelik bazı yeni düzenlemeler gerçekleştirmek bakımından gerekli görüyor. AKP eksenli dinsel gericilik cephesi yeni bir anayasaya, büyük burjuvazinin bu hedeflerinin ötesinde, son dokuz yılda elde ettiği siyasal ve toplumsal güç ve kazanımlara hukuki bir biçim vermek, bunu anayasal düzeyde pekiştirmek ve bu arada yeni anayasal düzenlemeler yoluyla kendine yeni güç ve etki alanları açmak için ihtiyaç duyuyor. Düzen muhalefetiyse yeni anayasa konusunda bir yandan büyük burjuvazinin hedefleriyle uyumlu hareket ederken, öte yandan da AKP eksenli gericilik cephesini bu alanda da dizginlemeyi ve dengelemeyi amaçlıyor.

İmralı'dan beri Kürt sorununun çözümünü mevcut burjuva cumhuriyeti kendi temelleri üzerinde demokratikleştirmek çerçevesinde ele alan ve böylece onu anayasal bir çözüme bağlayan Kürt hareketinin de gündemdeki seçimlerin ardından gündeme gelecek yeni anayasa konusunda önemli beklentileri olduğu biliniyor. Fakat sürecin halihazırdaki seyri buna ilişkin umutların bir kez daha karşılıksız kalacağını gösteriyor.

Seçimler ve Kürt sorunu

Kürt sorunu halen Türkiye'nin gündemindeki en önemli ve çözümünü gitgide daha çok dayatan bir yakıcı sorun olarak duruyor. Kürt ulusal hareketinin bu çerçevede seçim sonrasına endeksli büyük umutları vardı ve bunlar bir dizi etkenden besleniyordu. Bunlardan ilki, devletin "Kürt açılımı" ile başlayan süreç, yani emperyalizmin ve büyük burjuvazinin sorunun belli tavizlerle denetim altına alınmasına ilişkin olarak sergiledikleri tutumdu. İkincisi, AKP'nin seçim öncesi dönemde çatışmanın getireceği yıpranmadan kurtulmak üzere giriştiği manevralar, bu çerçevede Abdullah Öcalan ile İmralı'da sürdürülen gizli ve mahiyeti tümüyle belirsiz görüşmelerdi. Üçüncüsü ve en önemlisi ise, ilk ikisinin de kolaylaştırdığı zemin üzerinde, Kürt hareketinin özellikle son birkaç yılda kazandığı yeni politik ve moral güçtür.

Seçimleri izleyen yeni dönemde Kürt sorununa ilişkin tavizleri de içerecek yeni bir anayasa beklentisiyle de birleşen ve somutlanan bu umutlar, yazık ki daha şimdiden kırılmaya başlamıştır. Abdullah Öcalan'ın son açıklamaları bunu göstermektedir ve ABD ile yeni bir kirli mutabakat çerçevesinde daha önce sözünü ettiğimiz gelişmeler bunu doğrulamaktadır. İmralı görüşmeleri başladığından beri Abdullah Öcalan'ın aydan aya, hatta haftadan haftaya değişebilen, birbiriyle çelişebilen açıklamaları olduğu bir gerçek olsa bile, seçimler yaklaştıkça AKP'deki söylem ve davranış değişikliklerinin ciddi işaretler olduğu da yeterince açıktır. Son bir yılda özellikle güçlenen umutların şu son zamanlarda karşı karşıya kaldığı bu akibet, yazık ki devletin sözde Kürt açılımının başlangıcında yaptığımız değerlendirmeyi bir kez daha doğrulamaktadır. (Bkz., ***Devletin Kürt Açılımı***, ***Ekim***, sayı: 259, Ekim 2009).

Kürt hareketi halen güçlü ve kararlı bir halk hareketine dayanmaktadır. Kürt halk kitleleri ulusal özgürlük ve eşitlik istemekte, bunun gerektirdiği bedelleri ödemekten geri durmadıklarını da mücadele içinde döne döne göstermektedirler. Fakat bütün bunlara, uğruna büyük bedeller ödenen bu istemlerin bugünkü düzen içinde ve sonuçta barışçıl görüşmeler yoluyla, dolayısıyla anayasal bir çözüm sayesinde elde edilebileceği yanılsaması eşlik etmektedir. Kürt hareketinin istemleri İmralı sürecinin başlangıç evresindeki sınırlarda olsaydı, ABD'nin Kürt politikasının "Kürt açılımı" üzerinden gündemde olduğu bir sırada bunun bir karşılığı da olurdu. Oysa Kürt halkı yatıştırıcı tavizler değil fakat ulusal özgürlük

ve eşitlik istemekte, Kürt hareketi de gelinen yerde buna yönelik istemlerle hareket etmekte, bunları bölgesel özerklik projesinde somutlamaktadır. Sorunu kilitleyen ve devleti Kürt hareketini tasfiye politikasında ısrar etmeye götüren açmaz da işte budur.

Sözde açılımın daha ilk adımında bu açmazı şöyle formüle etmiştik: "(Kürt hareketinin) tutarsızlığı, bir yandan düzenle barışma çizgisi izlerken, öte yandan gerçekte ancak o aynı düzenin aşılması ile elde edilebilecek bir ulusal istemler bütünüyle hareket etmesindedir. Bu halen Kürt hareketinin akıl almaz çelişkisidir. Devrimle elde edilebilir olanı kurulu düzenle pazarlıkların ürünü anayasal reformlarla elde edebileceğini sanmak, ham hayallerle oyalanmaktır. Kürt hareketi tutarlı olmak istiyorsa iki şeyden birini seçmek zorundadır. Ya ulusal eşitliğe dayalı siyasal istemlerden vazgeçmeli, ya da bunun gerici burjuva düzeni ile pazarlıklarla, dolayısıyla anayasal reformlarla elde edilebileceği hayalinden. İkisinden de vazgeçmemek, bir çıkmaza saplanıp kalmakla aynı anlama gelmektedir." (***Devletin Kürt Açılımı***, ***Ekim***, sayı:259, Ekim 2009)

Gündemdeki seçimlerin Kürt sorununu ilgilendiren iki yönü var. Bunlardan ilki Kürt hareketinin Kürt halk kitlelerinin desteğine sahip bulunduğunu önemli bir seçmen desteği üzerinden bir kez daha kanıtlamak ve bunu parlamentoda nispeten güçlü bir grupla birleştirmektir. 12 Haziran seçimlerinde bu başarının elde edileceği konusunda bir kuşku yoktur. Nispeten güçlü bir parlamento grubunun Kürt halkının özgürlük ve eşitlik mücadelesine yeni bir güç kazandıracağına da. Özellikle son iki yılda DTP grubunun sergilediği kararlı, ulusal çizgide tutarlı ve militan tutum, parlamenter etkinliğin parlamento dışı mücadeleye tabi kılınması ve bunda önemli bir başarı gösterilmesi, bunun bir göstergesi ve güvencesidir.

Genel seçimlerin Kürt sorunu kapsamındaki ikinci önemli yönü ise, seçimlerin ardından gündeme gelecek yeni anayasa sorunu ve Kürt hareketinin buna ilişkin beklentileridir. AKP hükümeti bu beklentiyi bugüne kadar sistemli biçimde besledi ve böylece silahlı çatışmanın yaratabileceği yıpratıcı etkiden kendini korumaya çalıştı. İmralı'daki görüşmelerse bunu özellikle kolaylaştırdı. AKP bunu yararını referandum sürecinde fazlasıyla gördü ve pompaladığı umutlarla gündemdeki seçim sürecini de güvenceye aldı. Fakat tam da seçimlere kısa bir süre kala gündeme gelen yeni söylemler ve buna eşlik eden uygulamalar, oluşan iyimser tabloyu bir anda tersyüz etti.

Abdullah Öcalan'ın yaptığı son açıklamalar, gelinen yerdeki tabloyu ortaya koymaktadır: "Bir tasfiye politikası devrededir. Böyle düşünüyorum. Tasfiye derinleştiriliyor. Bir tasfiye politikası devrede, benim üzerimden bir oyalama geliştiriyor olabilirler...". "Biz aslında demokratik anayasal çözümle sonuca gitmeye çalıştık, yumuşak bir geçiş yapmak için elimizden geleni yaptık. Fakat karşımızda çözüm için muhatap bulamıyoruz. Demokratik anayasal çözüm çabamıza askeri-siyasi operasyonlarla, tasfiyeyle cevap veriliyor."

Bu açıklamaları izleyen günlerde durum daha da kötüleşti ve gelinen yerde iş bir karşılıklı meydan okumaya varmış durumda. Can alıcı sorun bu durumda Kürt hareketinin nasıl bir çizgi izleyeceğidir. Öcalan son görüşmesinde durumu "15 Haziran'dan sonra ya müzakere, ya kıyamet!" biçiminde özetliyor. Bu sözlerden bir direnme kararlılığı yansısa bile izlenecek çizgi konusunda bir açıklık yok. Kıyamet "savaşın derinleştirilmesi" olacaksa, bu kısır bir döngünün tekrarından başka bir şey olmayacaktır. Yok eğer devrime yönelmek ve bunun için de Türkiye işçi sınıfı ve emekçileriyle kader birliği yapmaksa, bu bunun gerektirdiği stratejik bir çizgi değişikliğini gerektirir.

Şu günlerde toplanan Demokratik Toplum Kongresi yayınladığı sonuç bildirgesinde, AKP şahsında devletin muhatap olmaktan

çıktığını vurgulamakta ve şunları söylemektedir: "Kongremiz halkımızın direnişinin her türlü tasfiye ve yönelimi boşa çıkaracağını ve halkımızı özgürleştireceğini değerlendirmiştir. Bu kararlaşma düzeyini sahiplenen kongremiz kardeş Türkiye halklarına muhataplık çağrısını yinelemektedir. Muhataplığını yitiren AKP ile geliştirilecek bir sürecin olmadığı bilinciyle Türkiye halklarından kendi muhatabını geliştirme noktasında tarihsel rolünü oynama çağrısı yapmaktadır."

Kuşkusuz mazlum Kürt halkının biricik gerçek muhatabı Türkiye halklarıdır. Fakat halkların kader ve çıkar birliği ancak ve yalnızca devrim üzerinden, buna yönelen stratejik çizgi üzerinden bir anlam ve gerçeklik kazanabilir. Kürt hareketi samimi çağrısını bu tür bir yönelimle birleştirmediği sürece bunun herhangi bir sonucu olmayacaktır. Bu yıl dünyanın en kalabalık, en coşkulu, politik düzeyi en yüksek 1 Mayıs kutlamaları İstanbul'da gerçekleşti. İstanbul 1 Mayıs kutlamaları, öteki şeylerin yanında, Kürt sorununun gerçek özgürlüğe ve tam eşitliğe dayalı çözümünün de sembolik ama son derece anlamlı işaretlerini verdi. Taksim 1 Mayıs alanının toplam tablosu, Kürt, Türk ve öteki milliyetlerden işçilerin, emekçilerin ve gençlerin "özgürlük, eşitlik ve gönüllü birlik" içinde kucaklaşmalarının bir özeti idi. Bu, devrimin çözüm programıdır. Bu, Türkiye'de devrim ve sosyalizm ile özdeşleşmiş 1 Mayıs'ın en anlamlı mesajlarından biridir. Bu, Kürt sorununun bugünkü açmazdan nasıl çıkabileceği sorusuna da en anlamlı yanıttır.

1 Mayıs, sol hareket ve seçimler

Bu yılın 1 Mayıs'ı hemen tüm büyük kentlerde, ama özellikle de İstanbul'da, görkemli kutlamalara konu oldu. Katılım, coşku, politik atmosfer vb. üzerinden 1 Mayıs kutlamalarının toplam tablosu, toplumsal mücadelenin ve sol hareketin en zayıf bir döneminde bile, Türkiye topraklarındaki devrimci birikimin ve olanakların bir göstergesiydi adeta. Biz komünistler bundan, bunun böyle olduğundan hiçbir zaman kuşku duymadık. Her zaman bunun derinden bilinci içinde olduk ve görevlerimize de bu bilinç ışığında yaklaştık. TKİP III. Kongresi Bildirisi'nin şu sözleri bu bilincin, bundan beslenen devrimci iyimserliğin bir ifadesi olmuştu: "Her biçimi ile burjuva gericiliğinin Türkiye toplumunu boğucu bir kuşatma altında tutması güncel olgusu geçici olmaya mahkumdur. Kapitalizmin onulmaz çelişkileri karşı konulmaz bir biçimde Türkiye işçi sınıfını ve emekçilerini bir kez daha devrimci sınıf mücadelesi alanına yöneltecektir..." Bu devrimci iyimserliği Tekel, Çelmer, Bericap, Casper, Konak Belediye, BAT ve Ontex işçilerinin direnci kadar 1 Mayıs alanlarının büyük kalabalıkları, 1 Mayıslar'ın bitmeyen coşkusu ve mücadele kararlılığı da doğruluyor.

Ama işte böyle bir ülkede solun geniş kesimleri devrime değil işin özünde anayasal reformlara endeksli bir çizgide durmaktadırlar. Mevcut devrimci potansiyelin en büyük handikapı da budur. Her türüyle reformist akımlar Türkiye'nin devrimci birikimini ve olanaklarını düzen kanalları içinde heder etmekte birbirleriyle yarışıyorlar. Seçim dönemleri, bu vesileyle ortaya konulan politikalar, izlenen çizgi ve açıklanan bildirgeler, bunun en dolaysız bir göstergesidir. 1970'li yıllarda, Türkiye'nin bu en görkemli ve kapsamlı devrimci yükseliş döneminde, kurulu düzeni kendi temelleri üzerinde "demokratikleştirme" programı devrime karşıt bir programdı ve reformist ya da revizyonist olmanın en dolaysız bir göstergesi idi. Oysa bugün bu program solun geniş kesimlerinin olağan ortak programıdır. Seçim dönemlerindeyse daha da geniş kesimlerinin. Kürt hareketi eksenli olarak kurulan seçim blokları, ideolojik ve ilkesel sorunlarda zayıf ya da sallantılı tüm kesimleri bir mıknatıs gibi kendine çekmekte, "toplumu demokratikleştirme" çizgisinde birleştirmekte, seçim başarıları ve parlamenter heveslerle sersemletmektedir. Komünistler ve birkaç devrimci grup hariç bunun dışında kalanlar ya "seçilebilir

yer" beklentisine karşılık bulamayanlar, ya da TKP örneğinde olduğu gibi Kürt sorununda sosyal-şoven bir çizgide hareket edenlerdir.

Bu seçimlerde de tablo aşağı yukarı budur. Denebilir ki her şey son on yıldaki dört seçimin yeni bir tekrarından ibarettir. Tercihler, söylemler, hatta ilke yoksunluğunun ifadesi kaba tutarsızlıklar bile neredeyse aynı biçimde tezahür etmiştir. Son ana kadar "blok" içinde görünenler bir anda dışına çıkmış, dışında olanlar ise son anda dahil olabilmişlerdir. Herşey üstelik neredeyse aynı biçimler içinde yeni bir tekrarın ifadesi olduğu için ve tüm bunlar da bundan önceki seçimler vesilesiyle enine boyuna yeterince irdelenip ortaya konulduğu için, burada devrimci eleştirinin yeni bir tekrarı artık gerçekten gereksizdir. Sonuçta bir yararı da yoktur. Zira sözkonusu tutumlar yanılgının değil fakat köklü bir konum ve kimlik değişiminin ürünü tümüyle bilinçli bir tercihin göstergesidirler.

Şu sözler son yerel seçimler dönemine ait, ama bugünü de en iyi biçimde özetlemektedir: "burjuva düzen koşulları altındaki her devrimci seçim çalışmasının olmazsa olmaz iki temel koşulu vardır. İlkin, seçimleri vesile ederek kurulu düzenin karşısına onu cepheden hedef alan ve mahkum eden açık bir devrimci programla çıkmak; ikinci olarak, bizzat seçimlerin kendisinden seçimlerin ve burjuva temsili kurumların açık ve etkili teşhiri için en iyi biçimde yararlanmak. "Birlikte Başarabiliriz Platformu" adı altında bir araya gelenler, genel olarak devrimci olmanın ve seçimlere devrimci bir konumda katılmanın, ondan devrimci amaçlarla yararlanmanın bu temel önemde, bu olmazsa olmaz iki koşulundan tümüyle uzak kalmışlardır. Bu olgu, Platformu oluşturanların devrimci olmadıklarının, gündemlerinde devrim diye bir sorun bulunmadığının, kitlelerin bilincini devrimci stratejik amaçlar doğrultusunda geliştirmenin onları hiç de ilgilendirmediğinin en tam, ne dolaysız bir göstergesidir. Platformu oluşturanların seçim bildirgelerine, çalışmalarına ve söylemlerine yakından bakınız, klasik anlamda bir sosyal-demokrat akımlar toplamı görürsünüz..." (***Parti Değerlendirmeleri-3,*** Eksen Yayıncılık, s.329-30)

Solun önemli bir kesiminin, özellikle de yeni "blok" içinde yer alan ya da dışardan ona yedeklenenlerin seçim politikalarını alıp irdeleseniz, söyleyebileceklerinizin özü ve esası yukarıdakilerden farklı olmayacaktır.

***

TKİP, burjuva düzen koşulları altında seçimler, parlamento ve genel olarak burjuva temsili kurumlar konusunda açık bir görüşe, ilkesel ve ideolojik açıdan sağlam bir tutuma sahiptir. Bu alanda uzun yılların ürünü düşünsel bir birikimin ve pratik bir deneyimin temsilcisidir. TKİP gündemdeki seçimlere de bu birikimin ve deneyimin sağladığı açıklıklar üzerinden ve etkin bir pratik çalışma ile katılmaktadır. Bu çerçevede yeni olan, bunun bağımsız adaylar olmaksızın yapılmasıdır. Devletin bağımsız adaylar için şart koştuğu ağır haraç yükünü ödemeyi reddeden partimiz, etkin bir seçim çalışmasının bağımsız adaylar olmaksızın da yürütülebileceğini gösterecektir.

Bu çerçevede TKİP, bu seçimlerde, bilinçli işçileri ve emekçileri, devrime ve sosyalizme ilişkin tercihlerini bağımsız adaylar üzerinden değil fakat devrimci pusulalarla sandığı gitmek üzerinden ortaya koymaya çağırmaktadır.

Komünistlerin seçim kampanyasını temel amacı, partinin devrimci propaganda ve ajitasyonunu normal dönemlerle kıyaslanamaz ölçüde güçlendirmek, kitleleri, özellikle de işçi kitlelerini devrimci açıdan aydınlatmak, parti programını tanıtmak, onun döneme uyarlanmış stratejik ve taktik istem ve şiarlarını kitleler içinde yaymaktır. Her zaman olduğu gibi bu seçimlerde de partinin seçim çalışmasının asıl amacı budur ve başarısının temel ölçüsü de bu olacaktır.

Sınıf hareketi ve 1 Mayıs'ın gösterdikleri

Son iki yılın gelişmeleri sınıf hareketinde yeni bir yükseliş eğilimine işaret ediyor. THY ve Telekom greviyle kendini gösteren, Tekel direnişi ile daha belirgin hale gelen sınıfın mücadele etme eğilimi ve kararlılığı, yetersizliklerine rağmen, fabrika merkezli eylem, direniş ve işgallerle sınıf hareketine soluk aldırmaya devam ediyor.

Son dönemde fabrikalarda yaşanan eylem ve direnişlerin büyük çoğunluğu işçi sınıfının sendikal örgütlenme eğiliminin bir sonucu olarak yaşandı. İşçilerin sendikal örgütlenme çabasına çeşitli baskı ve saldırılarla yanıt veren kapitalist patronlar, en büyük desteği de eylem ve direnişleri ortada bırakan sendika bürokratlarından gördüler.

İşçi sınıfı ve emekçi kitlelerde örgütlenme eğiliminin güçlendiren, düzenin derinleşen krizine paralel olarak daha da boyutlanan ekonomik ve sosyal yıkım saldırılarıdır. Krizden çıkış yolunu, daha fazla işçiyi işten atmakta, sosyal hakları tümden budamakta, ücretleri düşürmekte, taşeronlaştırmada, esnek çalışma ve istihdamda, eğitim ve sağlık başta olmak üzere kamu hizmetlerini tasfiye etmekte bulan sermaye sınıfı, emekçi kitlelerdeki tepki ve öfkeyi daha fazla biriktirmekte ve büyütmektedir. Sermayenin her geçen gün daha da ağırlaşan sosyal yıkım saldırılarına karşı işçi sınıfı ve emekçi kitleler kaybedecek başka bir şeyleri kalmadığını daha açık ve yalın görmekte, mücadele arayışına girmekte ve örgütlenme eğilimi göstermektedirler.

'99 depreminin ardından uzun süren bir durgunluk, örgütsüzlük ve dağınıklık dönemi yaşayan sınıf hareketi, üzerindeki ölü toprağını Tekel direnişiyle atmaya başlamıştır. THY ve Telekom greviyle mücadeleye yüzünü dönen, grevi etkin bir silah olarak kuşandığında

sermayeye geri adım attırabileceğini görmeye başlayan sınıf kitleleri Tekel direnişiyle moral bulmuştur. Bu moral kazanıma Taksim 1 Mayıs'ının kazanımı da eklenmelidir. Zira son birkaç yılın 1 Mayıslar'ı tüm toplumda düzen ile devrim güçlerinin bir irade savaşına dönüşmüş, yaşanan tartışmalar tüm toplumu etkilemiş ve taraflaştırmıştır. Taksim'in zorlu mücadelelerle fiilen kazanılmış olması, direnme kararlılığı ve mücadele azmi sergilendiğinde sonuç alınabileceğini sınıfa göstermiştir.

Tüm bu gelişmeler sınıf kitlelerine moral kazandırmıştır. Sınıfın örgütlenme eğilimini ve mücadele isteğini güçlendiren iktisadi-sosyal saldırıların yanısıra moral yönden güçlendiren toplumsal gelişmeler de sınıf ve kitle hareketine etki etmektedir. Kürt halkının ulusal özgürlük ve eşitlik mücadelesinin militan tepkilerle kendini ortaya koyması, Aleviler'in demokratik taleplerini eylemlerle ifade etmesi,

YGS üzerinden ortaya çıkan şifre skandalı nedeniyle tepkilerini günlerce süren çeşitli eylemlerle gösteren liseli gençliğin mücadelesi, sınıf ve kitle hareketini etkileyen toplumsal gelişmelerdir.

Dünyada ve bölgede ise işçi ve emekçi halklar talepleri doğrultusunda ayağa kalkmış durumdadır. Avrupa'da işçi sınıfı ve emekçiler sosyal yıkım saldırılarına karşı eylemler, direnişler, grevler ve genel grevler gerçekleştirmektedirler. Ortadoğu'da ve Kuzey Afrika'da zorba diktatörlüklere karşı halk isyanları yaşanmaktadır.

Tüm bu gelişmeler sınıf ve kitle hareketini, mücadele dinamiklerini etkilemektedir. Sosyal ve iktisadi saldırılar altında bunalmış sınıf kitleleri bir çıkış yolu aramakta ve çıkışı örgütlenmekte ve mücadele etmekte görmektedirler. Bununla birlikte sınıf hareketi ciddi zayıflık ve yetersizliklerle yüzyüzedir. Bu eksikliklerin başında devrimcileşmiş bir öncü işçi kuşağı ile bağımsız taban inisiyatiflerinden yoksunluk gelmektedir. Sınıfın bilinç ve örgütlenme düzeyi henüz birleşik ve siyasal bir sınıf hareketinin gelişebilmesi açısından oldukça geridir. Sermayenin saldırılarını püskürtebilecek bir mücadele düzeyinin uzağındadır. Biriken tepkiye ve örgütlenme eğilimine rağmen, sınıf mücadelesinin önündeki temel engellerden biri olan sendikal bürokrasiyi bertaraf edebilecek bir tutum geliştirmemektedir.

Ontex, Çel-Mer, Konak Belediyesi ile özelleştirmeye ve güvencesiz çalışmaya karşı mücadele eden Tekel direnişi örneğinde olduğu gibi, işçiler sendikal ihanete eylemli tepkiler de göstermektedirler. Ancak bu tepkilerin sınırları da sınıfın bilinç ve örgütlenme düzeyinden bağımsız değildir. İşçi sınıfı sendikal bürokrasiye karşı sistematik ve bilinçli bir mücadele yükseltememekte, daha çok anlık tepkilerle hareket etmekte, böyle olduğu için de çoğu durumda tepkiler sendikal bürokrasi tarafından bertaraf edebilmektedir.

İşçi sınıfı ve emekçi kitleler 2011 1 Mayıs'ını böylesi bir toplumsal atmosferde karşıladılar. İşçi ve emekçiler, Kürt halkı, Alevi emekçiler, direnişçi işçiler, liseli ve üniversiteli gençlik talepleriyle, coşkuları ve öfkeleriyle 1 Mayıs alanındaki yerlerini aldılar. Ülke genelinde son yılların en yaygın, coşkulu ve kitlesel 1 Mayıs'ı gerçekleşti.

Alanlara çıkan yüzbinler sadece sermayenin sosyal yıkım saldırılarına karşı değil, aynı zamanda 1 Mayıs'ın içini boşaltmaya çalışan düzen güçlerine de anlamlı bir yanıt verdiler. Özellikle Taksim 1 Mayıs'ı üzerinden düzen güçlerinin önceki yıllarda sergilediği baskı, zor ve saldırganlığa karşı bu yıl daha fazla kitle Taksim'e akarak tok bir yanıt vermiş oldu.

Sınıfın örgütsüz ve dağınık tablosu 1 Mayıs alanlarına da yansıdı. Başta İstanbul olmak üzere büyük kentlerde işçi ve emekçi kortejlerinde taleplerini ve tepkisini ifade eden işçi ve emekçilerden daha fazlası alana kendiliğinden akarak eyleme katıldı.

1 Mayıs alanları son iki yıldır daha belirgin bir biçimde kendini bulmaya çalışan ve yeniden hareketlenmeye başlayan sınıf hareketini güçlendirme ihtiyacını göstermektedir. Sınıfın son dönem artan örgütlenme eğilimi ve mücadele isteği giderek yaygınlaşmaktadır. Ancak sınıf kitlelerinin mücadele arayışına yanıt verebilecek, sınıfın örgütlenme ve bilinç düzeyini geliştirecek, devrimci bir sınıf hareketi geliştirme çabası gösterecek öncü dinamikler ne yazık ki çok sınırlıdır.

Ortaya çıkan imkanlara ve arayışa rağmen sol güçlerin sınıf hareketinin ihtiyaçlarına yanıt vermekten uzak konumu, 1 Mayıs'ı devrimci bir sınıf hareketi geliştirmenin imkanı olarak görmeyen pratiği, mevcut imkanların gereğince değerlendirilememesine neden olmaktadır. 1 Mayıs alanlarına bakarak kitleselliği ve coşkusuyla birleşik mücadelenin imkanını görenlerin ve moral bulanların, görev ve sorumluluklarına aslolarak sınıf mücadelesinin ihtiyaçlarından bakması gerekmektedir.

İşçi sınıfının ve emekçi kitlelerin mücadele isteğine devrimci kanallar açmak, direnme kararlılığını güçlendirmek, birleşik mücadeleyi alanlarda, eylemlerde, grev ve direnişlerde örmek, sendikal bürokrasiye karşı mücadele etmek ve taraf olmak 1 Mayıs alanlarından yansıyan öncelikli görevlerdir.

Fabrika çalışmalarımızın mevcut durumu üzerine

"Sınıf eksenli parti" iddiasının en temel halkalarından biri, parti çalışmasında fabrika zemininin güçlendirilmesidir. Her dönem büyük önem verdiğimiz bu konuda özellikle III. Kongre sonrası süreçte ayrı bir yoğunlaşmaya gidilmiştir. Kongre iradesi, *"belirlenmiş sektör ve birimler üzerinden daha etkin bir fabrika çalışması"* yönelimini pratik bir müdahale planı ile birlikte bütün örgütün önüne koymuştur. Kongreden bu yana geçen zaman diliminde bu açıdan belli bir yol alındığı görülmektedir. Alınan bu yol sadece, zaten mevcut olan yönelimin güçlendirilip tüm örgütlere hakim kılınması sınırlarında kalmamış, tam da kongrenin altını çizdiği *"genel planda seslenen olmaktan çıkıp, çekip çeviren, eyleme yönelten, eylem içerisinden güç toplayan ve gerisin geri bu gücü sınıf mücadelesinin ihtiyaçlarına yönlendiren"* bir çalışmanın örgütlenmesinde anlamlı adımlar atılmıştır. Bu adımların bugünkü sonuçları tabii ki fazlasıyla yetersizdir. Gene de bu, yakalanan gelişimin önemini azaltmamakta, sadece sınırlarını göstermektedir.

Kuşkusuz ki sınıfı eyleme çekme ve eylem içerisinde ona örgütlü biçimler kazandırma çabamızın önünde sınıf hareketinin bilinen dağınık, parçalı, bilinç düzeyi geri tablosu bulunmaktadır. Ancak bu geri tabloya rağmen özellikle fabrika çalışmasında bugünkünden daha ötesini yapmak mümkündür.

Çalışmamızın son dönem verileri göstermektedir ki, hemen tüm alanlarımız önemli bir işçi ilişki ağı yaratmış durumdadır. Dahası, her alanın özel olarak yöneldiği fabrika birimleri ve sektörler mevcuttur. Buralara dönük sistemli bir propaganda faaliyeti yürütülmekte, içerden ilişki ağı yaratılmaya çalışılmakta ve daha çok sendikal biçimler altında örgütlenme çalışmaları yürütülmektedir. Son dönemde fabrika merkezli gerçekleşen bir dizi mücadeleye bakıldığında, sınıf devrimcilerinin bu mücadelelerin ya doğrudan örgütleyicisi ya da aktif bir bileşeni olduğu görülmektedir.

Sınıf hareketi ve müdahalemizin yönü

Fakat yakalanan bu gelişim ivmesinin sadece kendi yoğunlaşmamızın ürünü olduğu düşünmek eksik ve nesnellikten kopan yaklaşım tarzı olacaktır. Sınıf mücadelesinin mevcut düzeyi ile partinin fabrika yöneliminde çakışma söz konusudur. Sermayenin ardı arkası kesilmeyen genel saldırılarına karşın sınıf hareketi içinde bulunduğu darlığı aşamamakta, bir çıkış yaratamamaktadır. Bunda sınıf hareketinin, döne döne işlediğimiz yapısal zaafları başat faktördür. Siyasal önderlik boşluğundan sendikal bürokrasinin etkisine, oradan toplumun genel politizasyon düzeyine kadar birçok alanla bağlantılı yapısal sorunlardır bunlar. Sınıf hareketinde alttan gelen bir dalga olmadıkça, salt siyasal müdahale üzerinden alınan mesafe de belli sınırlılıklar taşımaktadır.

Sınıf hareketini geliştirme çabamızın bir yönü, hareketinin ileri kesimlerine müdahale etmek, onun önündeki engelleri aşmasını sağlayarak birleşik devrimci bir mecraya doğru ilerlemesini kolaylaştırmak ise, öbür yönü tam da bu görevin yerine getirmenin güç ve olanaklarını yaratmak için, fabrika ve işyeri merkezli işçi sınıfının "hergünkü" mücadelesine etkin ve çok yönlü bir müdahaleyi başarmaktır. Bu ikicisinde sağlanacak başarı, hareketin parçalı, dağınık ve dar olduğu bugünkü koşullarda ilkine etkin bir müdahalenin de önkoşuludur.

Mücadelenin kalbi fabrikalarda

Genel olarak sınıf hareketinin değil ama özel olarak sınıf mücadelesinin kalbi fabrikalarda atmaktadır. Bu genel doğru, mevcut durumda özel bir özgünlüğün de ürünüdür. Yoğun

saldırı dalgasının yıkıcı etkileri esas olarak uygulamaya geçildikten sonra belirgin bir tepkiye konu olmaktadır. Haklarını korumak, çalışma koşullarını düzeltmek gibi dar bir çerçeve sahip bu tepki, eyleme döndüğü her durumda sert bir mücadelenin yolunu döşemektedir. Bu sert zeminde konumlanıp onu ileriye çekmeyi hedeflemeyen devrimci bir müdahale planının sınıf mücadelesinin bugünkü tablosu içinde güçlenme şansı neredeyse yoktur. Bunun için fabrika merkezli yönelim, sadece çok önemli olan "partinin fabrika zemininin güçlendirilmesi" yaklaşımının bir ürünü değil, sınıf hareketini içinde bulunduğu cendereden çıkarma görevinin de vazgeçilmez bir gerekliliğidir. Seçilmiş alanlar üzerinden etkin bir fabrika çalışmasının başarılması, bu müdahalenin ürünü olarak somut mevzilerin yaratılması, genel olarak sınıf hareketine daha etkin bir genel müdahale yapabilmemizin de yolunu döşeyecektir.

Mücadelenin mevcut düzeyinde taraf olamayanlar onu ileriye çekemezler. İç gündemlerden alevlenen ve kısmi dar taleplere sahip fabrika merkezli mücadelelerin içinde yer almadan, bu yönlü çatışmalara yön verecek bir taktik hat ve çalışma tarzı tutturulmadan da, fabrikaları hedef alan bir politik faaliyet zemini yaratmak elbette mümkündür. Fakat fabrika iç gündemlerinden kopan, bu gündemler üzerinden net hedeflere dayalı açık bir mücadele programı olmayan, genel gündemler ile fabrika içi gündemlerin bağlarını yeterince güçlü kurmayan bir siyasal çalışmanın, propaganda düzeyini aşabilmesi bugünkü koşullarda güçtür. Belirlenmiş her bir fabrikayı iyi tanımak, oradaki mücadele dinamiklerini doğru tespit ederek, onlara dayalı bir müdahale planı oluşturmak ve bu plan üzerinden sürekli ve sistematik bir yoğunlaşmayı gerçekleştirmek, bütün çalışma alanlarımızın temel dönemsel yönelimi olmalıdır. Bu yapıldığı koşullarda genel politik faaliyetimiz de fabrika merkezli bir taban kazanabilir.

Mevcut pratiğimize bakıldığında, alanlarımızın hedef fabrikalara hakimiyetinde belli bir düzeye sahip olduğu, söz konusu fabrikaların süreçlerinin izlendiği, bu süreçlere yer yer anlamlı müdahaleler yapıldığı söylenebilinir. Ancak söz konusu olan, belli hedefler doğrultusunda kesintisiz bir müdahale olduğunda, müdahale planlarının ve planlamalara yön veren politikaların tekdüzelikten çıkarılması, ayrıntılandırılması ve dönemsel değerlendirmeler ışığında geliştirilmesi gerekmektedir. Fabrika içinde taraf olmak pratikte büyük ölçüde içerden konumlanmaya endekslenmiş durumdadır. Bunun bir doğallığı olmakla birlikte, hedef fabrikalara yönelik özel politikaların oluşturulabildiği ve buna sınıfın kısmi taleplerine dayalı bir ajitasyonun faaliyetinin sistematik bir biçimde eşlik edebildiği koşullarda bunun ötesine geçmek mümkündür.

Mücadelenin mevcut düzeyine sıkışarak onu ileri çekmek mümkün değildir. Fabrikaların kısmı dar gündemlerine sıkışmış, bütününüyle bunun üzerine oturmuş bir siyasal çalışma ne fabrika içerisinde, ne de genel olarak sınıf mücadelesinde etkin mevziler yaratabilir. Dahası bu tür bir çalışmanın istikrarını bile koruması güçtür. İktisadi ajitasyona sıkışmış, hele hele iktisadi sorunların fabrikalarda dar yansımalarından başını kaldıramayan bir çalışmanın sınırları baştan bellidir. Bu türden bir çalışma, fabrikada söz konusu gündem ne ise bir dönem ona dayanarak belli bir gelişim yaşar, o gündem şu veya bu nedenle etkisini kaybettiğinde kendi ısrar ve iradesini dahi kaybeder. Genel bir iktisadi-politik ajitasyonu içinde barındırmayan, toplumun temel sorunlarını döne döne işlemeyen bir yönelim, mücadele için gerekli irade ve donanımı da açığa çıkaramaz.

Bu açıdan fabrikanın mevcut iç gündemlerine sıkışmadan, saldırıların esas kaynağı olan sömürü düzenine karşı bir bilinç yaratmak, işçileri böyle bir mücadeleye doğru sevketmek, müdahalemizin esas yönünü oluşturur. Değişik nedenlerle, daha çok da "fabrikadaki mevcut durum" gerekçesi ile siyasal ajitasyonu sınırlayan, siyasal bilinç taşıma ve örgütleme çabasını iç gündemlere müdahaleyi esas almak adı altında gölgede bırakan bir yaklaşımın geleceği olmaz. Bazı sendikal çalışmalar sırasında yaşanan, bütün müdahaleyi sendikacıların yapmadığı görevleri üstlenmek üzerinden kurgulayan bir faaliyetin sonuçsuzluğu bu açıdan en iyi örnektir.

Seçilmiş hedeflere dönük fabrika

çalışmamızın diğer bir yönü, ilki ile bağlantılı tarzda, sistemli bir siyasal ajitasyonla bu fabrikaların ablukaya alınmasıdır. Bugün belli bir düzeyde gerçekleştirdiğimiz bu çalışma nicelikten çok nitelik olarak geliştirilmeye muhtaçtır. Bildiri, afiş kullanmak gibi materyal merkezli bir yaklaşımdan çıkıp, özel eğitim gruplarına yönelmek, tartışma grupları oluşturmaya çalışmak, merkezi materyallere bağlı kalmadan her türlü toplumsal sorunu fabrikaya taşımak vb. üzerinden şu anki tekdüzeliği aşmak gereklidir.

Bültenler ve fabrika bildirileri

Bültenler ve özel fabrika bildirilerinin süregiden fabrika çalışmalarımızda işlevsel araçlar olarak öne çıktığı birçok örnek üzerinden görülebilmektedir. Bültenler gelinen yerde belli bir düzey yaratmış olsa da, hala da bazı bültenlerimizin çıktığı alanın sektörel ve fabrika merkezli politikalarının taşıyıcısı olma noktasında zorlandığı söylenebilinir. Dönemsel olarak yoğunlaşılması gereken somut hedeflere odaklanmış mücadele çağrıları iken, genel ve kuru bir ajitasyonla sürekliliğini sağlayan örnekler de az değildir. Bu durum aynı zamanda söz konusu bölgelerin özel sektör ve fabrika politikaları oluşturma noktasındaki zorlanmalarının ve belli alanlara yoğunlaşmada hala da istenilen düzeye ulaşamadıklarının göstergesidir.

Bültenlerin asıl misyonu olan popüler politik ajitasyon alanında da katedilmesi gereken bir mesafe mevcuttur. İşçilerin bugün kavradıklarının ötesini vermek, somut sorunlar üzerinden güçlü politik teşhirler yapabilmek, merkezi politikaların özgünleştirilmesine dayalı popüler söylemlerle ama ortak bir siyasal eksen üzerinden kitlelere gitmeyi başarmak ihtiyaç olmayı sürdürmektedir. Kendi içinde fazlasıyla önemli olan işçi yazılarının buna rağmen bültenlerin düzeyini düşürdüğü bir gerçektir. İşlevselliği nedeniyle bu yazılardan vazgeçemeyeceğimize göre, kadrolarımız ve ileri güçlerimiz tarafından kaleme alınan yazıların, daha fazla emek harcanarak ve toplam politikalarımız ışığında yazılması gereklidir.

Son dönemde özellikle kampanya vesilesiyle ve ücret zamları döneminde daha yaygın olarak kullandığımız özel fabrika bildirilerine gelince, bunların sistemli hale getirilmesi, özellikle belirlenmiş alanlar üzerinden sürekliliğinin sağlanması önemlidir. Fabrikalara dönük toplam müdahalemizin bir parçası olarak gündeme gelen ve içerden kullanılan özel fabrika bültenleri ve bildirileri de elverişli yerlerde yaygınlaştırılmalıdır.

Öncü mücadele deneyimleri yaratmak

Son dönemde yaşanan gelişmenin önemli dayanaklarından birinin yoğun sömürü altında haklarını korumaya çalışan işçilerin arayışları olduğunu söyledik. Bu türden bir arayışın kapsamı hakkında bilgi edinmek için sendikaların son dönemde yaşadığı "örgütlenme seferberliklerine" bakmak bile yeterlidir. Hemen hemen hiçbir şey yapmadıkları halde birçoğu son dört yılda yaşadığı büyüme ve toparlanmadan söz etmektedir. Esasta birçok işçi sendika kapılarından geri çevrilmekte ya da sürecin bir yerinde yarı yolda bırakılmaktadır. Yoğun hak gasplarının yolaçtığı bu sendikal yöneliş fabrikalardaki örgütlenme arayışının varlığını anlatması açısından önemlidir.

Bu imkanları gereğince değerlendirmek, öncelikle daha yaratıcı ve yüzü eyleme dönük bir tarzının çalışmaya hakim kılınması ile mümkündür. Tek tek fabrikalarda ortaya çıkmış mücadele arayışlarına etkin müdahale edilerek sınıf hareketinin genelini sarsan çıkışlar yaratılamayacağı açıktır. Fakat eyleme dönen arayışların toplam olarak hareketi etkilediği, ona canlılık kattığı da görülmektedir. Bu örnekleri çoğaltmak, bugünkü koşullarda mücadeleyi diri tutmak, sınıfın diğer bölüklerine mesaj vermek açısından önemlidir. Direniş eylem ve örgütlenme girişimlerinin başarısızlıkla sonuçlandığı koşullarda sınıfın diğer bölüklerini kötü etkilediği genelde kabul gören bir olgudur. Bu görüş tamamen yanlış olmasa da, ciddi bir mücadeleye konu olduğu koşullarda, işçilerin bu tür girişimlere artık belirgin bir sempati ve saygı ile yaklaştığı görülmektedir.

Bizim açımızdan da büyük-küçük kitlesel-tekil her türden mücadele ve direnişin, etkimizi yaymanın, mücadele çağrısını sınıfının geniş kesimlerine ulaştırmanın güçlü bir

aracı olduğunu örnekler göstermektedir. Bu örnekleri çoğaltılabilmeli, bu yönde daha somut planlamalar yapılmalıdır.

Bu açıdan yer yer kendini gösterebilen tutuk, güvensiz, uzun vadeli bakmak ve şartları olgunlaştırmak adı altında örgütlenmeyi ve mücadeleyi erteleyen yaklaşımlar geride bırakılmalıdır. Fabrikadaki dinamikleri doğru tespit etmek ve bunları mümkün olan en kısa zamanda mücadeleye, örgütlenmeye yöneltmek ve her bir örgütlenme ve mücadele girişimini büyük bir ciddiyetle ele alıp büyüyüp güçlenmesi için tam bir seferberlik içinde olmak tüm çalışma alanlarımız davranış biçimi olmalıdır.

Öncü konumdaki bir parti her zaman stratejik bir bakışaçısıyla hareket etmek, bu çerçevede soluklu davranmayı bilmek, orta ve uzun vadeli hedefler doğrultusunda çalışmasına yön vermek durumundadır. Partimiz bu gerçekliğin hep farkında olmuş, yönelimlerini buna göre belirlemiştir. Bu uzun vadeli hedeflere doğru yol almak için şimdi ihtiyacımız daha fazla direniş, eylem ve mücadeledir. Zira sınıf hareketinin mevcut durumu buna uygun bir zemine doğru yol almaktadır.

Sınıf hareketi gibi partilerin gelişim süreci de sıçramalı olur. Partinin fabrika zemine kavuşması, birer birer fabrikaları kazanan doğrusal bir büyümenin değil kazanılan her bir fabrikanın, yaratılan her bir mücadele deneyiminin, her bir başarılı örgütlenmenin diğerlerini etkilemesi, politik etki ve gücümüzün genele yayması ile sağlanacaktır. Ancak böyle bir partinin müdahalesi sınıf hareketinin tıkanan mücadele kanallarını açabilir. Ancak böyle bir parti kitle hareketinin önünü açmada temel bir rol oynayabilir.

Direnişçi bir işçiden çağrı:

"Direniş çadırlarından insanlığın kurtuluşuna!"

Düzenin azgın sömürü ve saldırısına işçi ve emekçiler cephesinden yükseltilen işgaller, grevler ve direnişlerle cevap veriliyor. İki sınıf arasındaki uzlaşmaz çelişkiler krizle birlikte daha da derinleşiyor ve işçiler direnişlerle hak alma mücadelesini yükseltiyor.

Sınıfın her eylemi bir hak alma mücadelesi gibi görünse de, aslında siyasal bir anlam taşıyor. Bu siyasal mücadele burjuvazi ile proletarya arasında giderek daha da derinleşiyor. Hak alma arayışı üzerinden mücadeleye atılan işçiler, verdikleri mücadeleyi siyasal mücadelenin bir parçası olarak görmeseler de, karşılarındaki sınıfın varlığı ve kendi sınıf bilinçlerinde yaşadıkları dönüşümle direnişin neye tekabül ettiğini algılamakta zorluk çekmiyorlar.

Kapitalist sistemin dayattığı barbarlık ve yozlaşma, işçilerin kişiliklerinde de erozyona yol açıyor. Bozuk düzende sağlam kişilikler oluşamıyor. Direnişler sadece sömürü düzeninin kendisine ve sömürücülere değil, aynı zamanda kişiliklerde yaşanan tahribata karşı da veriliyor. Direnişler, kültürel yozlaşmaya, bireysel kurtuluş dayatmasına, bozulan kişiliklere de vurulan bir darbe niteliğini taşıyor. İnsanı yücelten kolektif bilincin oluşmasına, yeni bir kişiliğin doğmasına, yeni bir dünyanın tohumlarının yeşermesine vesile oluyor direnişler.

Fabrikaların önlerinde direnişlerle oluşmaya başlayan yeni bir dünyanın temelleridir. Direnişler sayesinde gelişen kişilikleri sağlamlaştırmanın ve korumanın tek yolu ise, onları, emeğin savunucusu olan devrimci partisiyle buluşturmaktır elbette. Bu birikimi, dünyayı kapitalist ilişkiler içinde yozlaşmadan kurtarmamız, devrimci müdahalelerle insanlığın kurtuluşuna akıtmamız gerekiyor. Hak alma mücadelesinde ortaya çıkan direnişlerin ürünü yeni işçi tipi kendisini ancak devrimci bir partiyle sağlamlaştırabilecek, böylece kapitalist sistemin melanetlerinden kurtarabilecektir.

İşçiler, direniş çadırlarından sınıfın partisine!

Direnişçi bir işçi

III. Parti Kongresi aynasında kadro sorunu

Devrimci parti ve örgütler açısından devrimci çizginin taşıyıcısı ve maddi gücü olarak kadrolar, siyasal mücadelenin her aşamasında kritik bir öneme sahiptir. Gerek sınıf ve kitle hareketlerinin yükseldiği, mücadelenin bir dizi cephede çok yönlü sorumlulukları dayattığı süreçlerde devrimci önderlik misyonunu hakkıyla yerine getirebilmesi bakımından, gerekse gericilik dönemlerinde çok daha çetin ve zorlu koşullar altında savaşı başarıyla yürütebilmesi açısından partinin kadro niteliği ve bileşimi hayati bir önem taşımaktadır.

Dolayısıyla, içinden geçmekte olduğumuz süreç açısından da durum farklı değildir. Özellikle partimiz için kendine özgü gelişim süreçleri ve içinden geçilen dönemin siyasal ve nesnel koşulları bir arada düşünüldüğünde, istenilen nitelik ve yeterlilikte kadrolaşma sorunu daha da belirgin bir şekilde öne çıkmaktadır. Bu yönüyle sorunun kendisi TKİP III. Kongresi Gündemi üzerinden, *"Bugün partinin kadrolaşma planındaki en temel ve dolayısıyla öncelikli sorunu, yeterli sayıda ve nitelikte kadrodan yoksunluğudur. Parti halen kadrosal açıdan belirgin biçimde zayıftır ve bu zayıflık partinin genel siyasal etkisiyle kıyaslanamaz boyutlardadır. Tam da bu nedenle, bu siyasal etkinin sağladığı olanakları gereğince değerlendirebilmekte de parti belirgin biçimde yetersiz kalmaktadır." (Kadrolaşmanın sorunları/* ***TKİP III. Kongresi Gündemi***) sözleriyle net bir şekilde tanımlanmış ve kapsamlı tartışmalara konu edilmiştir. Dahası kongre sonrası döneme dair üç temel yönelimden ve öncelikli yüklenme alanlarından birisi olarak kadrolaşma sorunu partinin önüne somut bir sorumluluk alanı olarak konulmuştur. *"Parti, devrimciliği bir yaşam biçimi olarak benimsemiş, her açıdan iyi*

eğitilmiş, devrim uğruna her türlü fedakârlığa her an ve her yönüyle hazır, sağlam savaşçı profesyonel devrimci kadrolara dayanmalı, özel bir yoğunlaşma ile bunların sayısını sürekli biçimde çoğaltmalıdır." (Partinin öncelikli sorunlarının genel çerçevesi/ ***TKİP III. Kongresi Gündemi***)

Sorunun güncel halkaları

Partimiz devrimci örgüt ve kadro meselesine bakışını, diğer tüm sorunlarda olduğu gibi, gerek bu toprakların devrimci birikim ve deneyimlerinin eleştirisinden süzerek, gerekse işçi sınıfının toplam tarihsel birikimine dayanarak şekillendirmiştir. Bu açıdan bizzat kendi 24 yıllık deneyimleri de fazlasıyla bir birikim oluşturmuş durumdadır. Bu sorun her dönem ve onun ortaya çıkardığı somut sonuçlar üzerinden, gerek parti öncesi hareket

konferansları, gerekse üç parti kongresi üzerinden tüm canlılığı ve somutluğu ile tartışılmış ve tanımlanmıştır. Özellikle III. Parti Kongresi'nde altı çizildiği üzere, EKİM III. Konferans Belgeleri ile kongre platformları üzerinden yayınlanan belgeler hala önemli kaynaklar durumundadır.

Bu nedenle, burada partimizin kadro sorununa yaklaşımını yinelemek yerine bu yaklaşımın parti saflarında ne kadar kavrandığı, vücut bulduğu ve parti çalışmasında ne kadar hâkim kılındığıyla ilgilenmek, sorunun çözücü halkası olacaktır. Zira bizdeki sorun partinin yaklaşım planında bir boşluk bırakmasından kaynaklanmamaktadır. Tersine, partinin bu konudaki bakışaçısı ve tutumunun gündelik parti faaliyetine yeterince taşınamamasından ya da bu tutumun uygulayıcısı konumundaki güç ve örgütlülüklerimizin ideolojik zayıflıklarından kaynaklanmaktadır.

Bu açıdan öne çıkan sorun alanlarından birisi olan saflarımızdaki "ideolojik zayıflık" asgari düzeyde giderilemeden, partimizin kadro anlayışı ve buna dayalı olarak güncel planda ortaya koyduğu politik yaklaşımlar yeterince sonuç üretmeyecektir. *"İçinden geçmekte olduğumuz dönemde kadrolaşma planındaki sorunlarımızdan biri de saflarımızdaki belirgin ideolojik eğitim yetersizliğidir. Gerek genel Marksizm eğitimi ve gerekse partinin düşünsel birikimi yönünden bu böyledir. Bu sorunu çözemezsek partinin birçok başka sorununu çözmekte de başarısız kalırız. Zira ideolojik düzey birçok öteki sorunu başarıyla çözebilmenin olmazsa olmaz koşuludur."* (Kadrolaşmanın sorunları/ ***TKİP III. Kongresi Gündemi***)" Bu yönüyle sorun bizim açımızdan yeni de değildir.

Dolayısıyla partinin ideolojik birikimi ile parti örgütü arasında oluşan açıyı kapatma süreci aynı zamanda partinin niteliğini kuvvetlendirme ve kadrosal dönüşüm süreci olarak olarak ele alınmak durumundadır. Yani mevcut potansiyeli nitelik bakımından ilerletme bakışı ile soruna yüklenebilmeliyiz. Bu sürecin sağlıklı olarak ilerletilebilmesi, tüm parti örgütü ve tek tek partili komünistlerin sürece katılmaları ve sorumluluklarını yerine getirmeleriyle mümkündür. Sorunun kaynağı nerede ise çözüm adımları da öncelikle orada aranmak durumundadır.

Çalışma tarzı ve bakışaçısından kaynaklanan problemler

Bugün saflarımızdaki ideolojik zayıflık ile toplumsal mücadelenin geriliği ve parti çalışmamızın darlığı bir arada düşünüldüğünde, olanakların güce, güçlerin nitelikli parti kadrolarına dönüşmeleri çok daha özel ve "çok yönlü" bir çabayı gerektirmektedir. Bunun kendisi her şeyden önce partinin saflarındaki güç ve olanakların bütünlüklü ve çok yönlü tanınması koşuluyla gerçekleşebilir. Kadrolaşmayı mutlak biçimde özel bir sorun olarak, örgüt sanatının temel önemde özel bir boyutu olarak ele almalıyız. Elimizdeki insan malzemesi ile sağlam ve çok yönlü bir kadrolaşmanın gerektirdiği bir tarzda ilgilenmeli, militanlarımızın her türden sorunlarına, eğitimlerine, çok yönlü gelişimlerine sistemli bir biçimde bu gözle bakmalıyız (Kadrolaşmanın sorunları/ ***TKİP III. Kongresi Gündemi***).

Fakat çoğu zaman "kimi zorunluluklar" ya da gündelik çalışmanın dayattığı ihtiyaçlar bu sürecin sağlıklı ilerlemesinin önüne geçebilmekte ya da böyle gerekçelendirilebilmektedir. Böylece parti çalışmasının kadrolaşmak gibi temel bir sorumluluk alanı kolayından ertelenebilmektedir. Bu kendiliğindenci yaklaşım güçlerimizin soruna bakışını da problemli hale getirmektedir. Zira soruna bu sınırlı ve sığ zemin üzerinden bakılmakta ve sonuçlar çıkarılabilmektedir. Daha kötüsü bu durum yerleşik bir hal almaya ve çalışma tarzı bakımından giderek sorunlu bir anlayışa dönüşebilmektedir.

Örneğin saflarınızda çalışma yürüten kimi güçler "o anki koşullar" üzerinden ya da gündelik pratikte "iyi" ve "politik açıdan canlı" ya da tam tersi ifadelerle değerlendirilebiliyor. Süreç içerisinde bu

insanlar parti çalışmasında belirleyici yerlerde de konumlanıyor. Fakat bu güçlerin, gündelik yaşamlarında ortaya çıkan boşluklardan düzenle kurdukları çok yönlü bağlara kadar, tablolarına bütünlüklü olarak vakıf olunamadığı ve buradan hareketle güçlendirilemedikleri koşullarda, süreç içerisinde devrimci kimlik ve örgüt anlayışında yaşanan erozyonla birlikte kaybolup gidebiliyorlar. Burada sorun, tek yanlı bakış açısı ve bunun üzerinden hayat bulan çalışına tarzından kaynaklanmaktadır.

Dolayısıyla, her parti örgütünün ve partili güçlerin bulundukları alanlardaki kadro potansiyeline ve öne çıkan sorun alanlarına dair açık bir bilince, daha önemlisi maddi verilere sahip olması sağlıklı bir kadrolaşma sürecinin bir başka önemli ayağını oluşturmaktadır. Saflarımıza katılan insanların sınıf kimliğini, eğilimlerini, zayıf ya da güçlü yönlerini gündelik yaşamlarına kadar inerek tanıyabilmeliyiz. Bu ise çok özel bir çabayı gerektirmektedir. Bu açıdan gündelik faaliyeti nasıl ele aldığınız, devrimci pratiği nasıl hayata geçirdiğiniz, güç ve olanaklara ne kadar yöneldiğiniz, zamanı ve enerjiyi hangi eksende değerlendirdiğiniz tüm yönleriyle irdelenmeli ve muhakkak somut sonuçlar ortaya konulabilmelidir. Bu tam anlamıyla çalışma tarzınızı ortaya koyacak bir irdeleme sürecidir. Böylesi bir devrimci sorumluluğu boşa çıkartmanın ya da "koşullarla" açıklamanın kendiliğindenci bir tutum olduğunu akıldan çıkarmamak gerekir. *"Olağan siyasal çalışma ve genel akışı içinde bir örgüt yaşamı, kendi başına kadrolaşmak için hiçbir biçimde yeterli değildir. Bunlar kuşkusuz partiye önemli bir kadro potansiyeli sağlarlar ve bunu belli sınırlarda şekillendirirler de. Fakat sorun asla buna indirgenemez. Bu kadro sorununu kendiliğinden bir sürece bırakmakla aşağı yukarı aynı anlama gelir."* (Kadrolaşmanın sorunları/ ***TKİP III. Kongresi Gündemi***)

Çözümün ilk halkaları mevcut parti kadrolarıdır

Uzun bir süredir altı çizilen partideki birikim ile partili güçler arasındaki mesafeden kaynaklanan bu sorun aşılamadığı sürece, problem farklı görünümler üzerinden sürecektir. Bu kısır döngü ya da kongre platformu üzerinden tanımlandığı şekliyle yapısal sorun en başta partinin ileri kadroları şahsında kırılabilmelidir. Öncelikle partili kadrolar partimizin kadro ve örgüt anlayışı, yönelimi ve hedefleri üzerinden kendilerine yönelebilmeli, deyim yerindeyse kısırlık önce burada parçalanabilmelidir. Bu başarılmadan, saflarımızda biriken kadro potansiyeli de yeterince işlenemeyecek ve partinin önüne koyduğu "istenilen nitelikte ve nicelikte" kadrolaşma süreci sağlıklı bir şekilde işletilemeyecektir.

Zira kadro sorunu üzerinden kongre iradesi olarak tanımlanan tüm eleştiri ve değerlendirmeler öncelikle mevcut partili kadroları kesmektedir. Sorun ne onların dışındadır ne de onlardan bağımsız algılanabilir. Böyle olsaydı problemi aşmak çok daha kolay olurdu. Dolayısıyla, en başta parti çizgisinin taşıyıcısı ve temsilcisi konumundaki yoldaşlar siyasal mücadelenin diğer tüm sorumluluklarıyla birlikte kendi gelişim süreçlerini de partinin ortaya koyduğu kadro politikası ve yönelimlerine uygun bir müdahale alanı olarak görebilmelidir. Partinin mevcut dönem ve koşullar üzerinden ihtiyaç duyduğu ve dolayısıyla çerçevesini çizdiği kadro niteliğinin şekilleneceği ilk alanın halihazırdaki kadrolar olduğu akıldan çıkarılmamalıdır. Her açıdan parti çizgisi ve niteliği ile var olan belirgin açı öncelikle buradan kapatılabilmelidir

"Belirleyici ve çözücü olan, elbette genelde partinin, daha somut olarak da organın denetimi ve yönlendirmesi altında, kadronun kendi bireysel çabasıdır. Tüm öteki yol ve yöntemler kadronun bireysel yönelimini ve motivasyonunu sağlamak bakımından kuşkusuz önemlidir. Fakat sonuçta kadronun kişisel çabası düzeyinin yükselmesi sonucunu yaratacaktır. Ve bu da, toplamda partinin ideolojik düzeyinin yükselmesine yol açacaktır." (Kadrolaşmanın sorunları/ ***TKİP III. Kongresi Gündemi***)

Parti değerlerini özümsemenin önemi

İnsanlığın "değerlere bağlı olarak mı", "haz ve isteklerinin peşinden koşarak mı" yaşaması gerektiği tartışması ikibin yıllık bir geçmişe dayanıyor. Felsefi alanda başlayan bu tartışma, farklı boyutlarda da olsa devam ediyor. İnsanlığın bu konuda ortaklaşabilmesi ancak eşitsizlik ve sömrüye dayalı sınıflı toplum düzeninin aşılmasıyla mümkündür

Farklı sınıflara mensup kişilerin olaylara bakış açılarının da farklı olması kaçınılmazdır. Zira her sınıf dünyayı ve cereyan eden olayları durduğu yerden algılayıp yorumlar. Bu farklılık ahlak felsefesi söz konusu olduğunda daha da belirgindir. Örneğin sınıf bilinçli bir işçi için insanın insan tarafından sömürülmesi gayr-ı ahlaki görülürken, burjuvazi ve onun ideolojisinin savunucularda için ise bir "hak" sayılır. Dolayısıyla ahlaki değerler toplumdan topluma, sınıftan sınıfa değişiklik gösterir.

İşçi sınıfı ve emekçiler, değerlerini koruyarak insanca çalışma ve yaşam koşulları uğruna mücadele ederken, egemen sınıfı burjuvazi ise insanlığı tüm insani değerlerden arınmış, tüketici/hazcı, ihtiyaçlarının peşinden koşan "fizyolojik canlılar sürüsü" haline dönüştürmek için sistemli ve kesintisiz bir saldırı yürütmektedir. Salt bu olgu bile, kapitalistlerin ahlakı ile işçi ve emekçilerinin ahlakı arasındaki uçurumun nasıl derinleştiğini göstermektedir.

Burjuvazi, tüketerek tükenmeyi dayatıyor

Kapitalizm sadece kol ve kafa emeğini değil, insan soyunu ve doğayı da hoyratça tüketmektedir. İnsanın gereksinimlerine göre değil kapitalistin kar hırsına endeksli olan üretim tarzı, "daha çok üretmek/daha çok tüketmek" döngüsünü zorunlu kılmaktadır. Bunun insanlığın sonunu getirebilecek olması ise kapitalisti ilgilendirmemektedir.

Metalar tüketici tarafından satın alınana kadar artı-değer güvenceye alınamayacağı için, burjuvazi toplumu tüketim histerisine sürükleme stratejileri geliştirir. Farklı alanlarda çokça "uzman" yetiştirilip istihdam edilmesi bundan dolayıdır.

Kapitalizmin günden güne yaygınlaşan iletişim araçları üzerinden yaydığı "ahlak felsefesi"ne göre, "paçasını kurtaran" bireyler günübirlik yaşamalı, ülke ve dünyanın sorunlarından uzak durmalı, hazları peşinden koşmalıdırlar. Ele geçirdiği her şeyi tüketmeli, nesneler dünyası karşısında büyüye kapılıp küçüldükçe küçülmelidir. Tüketeceği nesnelere ulaşabilmek kişilerin hayatının merkezinde olmalı ve sosyal ilişki içinde olduğu kişiler de tüketimin kapsam alanına dahil edilmelidir.

Belirtmek gerekiyor ki, bireyler farkında olsun ya da olmasın, bu durumda her tüketici birey bir tüketim nesnesinden ibaret hale gelecektir.

Bireyselleşememiş ama tepeden tırnağa bireyci, günübirlik yaşayan, kendi ihtiyaç ve hazları dışındaki herşeye yabancılaşmış, metalar dünyasının "ihtişamı" karşısında "küçülmüş" kişi, burjuvazinin yeni dönemde yaratmaya çalıştığı "tüketim/haz budalası" tipidir.

İletişim alanındaki muazzam olanaklar, burjuvaziye bu projeyi küresel boyutta uygulama olanağı sağlıyor. İnsan dolaşımının tel örgüler, mayınlı sınırlar, silahlı bekçiler, beton duvarlar ile engellendiği bir dünyada, sermaye ve metalar ise hiçbir engelle karşılaşmıyorlar.

Bu olgu kapitalizmin en akıl dışı yönlerinden biridir. Zira canlı olan emekçinin dolaşımı kurşunla engellenirken, ölü emekten başka bir şey olmayan sermayenin dolaşımı önündeki tüm engeller kaldırılmıştır. Çünkü, tüketim

histerisinin yerküreye yayılabilmesi için bu akıldışılık zorunludur.

Kapitalizmin dayattığı bu ahlak(sızlık) felsefesi, insan soyunu "yemek-içmek", "çiftleşmek" gibi edimlerle yaşayan "fizyolojik canlılar" sürüsüne dönüştürme projesinden başka bir şey değildir. Sermaye ve onun hizmetindeki "uzman"lar takımı, bu proje ile sömürü ve kölelik düzenini ebedileştirmeyi hedefliyorlar.

Burjuvazi bu iğrenç projeyi gerçekleştirme gücünden yoksun olsa da, özellikle genç kuşakların ortalığa yayılan bu zehirden fazlasıyla etkilendikleri bir gerçektir. Bunun belirtilerini hayatın hemen her alanında hissetmek mümkündür.

Nesneleştirme saldırısını devrimci değerleri özümseyerek püskürtmek

Oburca tüketmek, gelirleri ortalama düzeyin üstünde olanların sahip olduğu bir ayrıcalıktır. Bu, kapitalizmin önemli paradokslarından biridir. Zira sistem, tüketmeye özendirdiği genç kuşakları işsizliğe mahkum ederek, bu olanaktan yoksun bırakıyor. Arap dünyasında emekçilerin ayaklanmalarını başlatan genç kuşaklar, kapitalist sistemin sözünü ettiğimiz projesini neden gerçekleştirme gücünden yoksun olduğunu yeniden göstermiştir.

Genç kuşakların bir yandan tüketim özentileriyle sersemletilmesi, öte yandan işsizlik ve geleceksizliğe mahkum edilmesi, artık küresel bir sorundur. Sistemdeki eşitsizliği daha da görünür kılan bu çelişki, gençlerde mücadele eğilimini güçlendiriyor. Ancak bu yönelim, toplumsal muhalefetin kabarmasıyla kitlesel boyutlara ulaşamadığı için, belli bir bilinç ve duyarlılık taşıyan kesimlerle sınırlı kalıyor.

Burjuvazinin sıkı kuşatmasını yararak devrim ve sosyalizm mücadelesini tercih edenler, egemenlerin dayatmalarına teslim olmak istemediklerini dile getirmiş oluyorlar ki, bu adım büyük bir değer taşıyor. Ancak kuşatmayı yarmaya cüret etmek yeterli değildir, oradan kalan izleri silmek büyük bir önem taşımaktadır. Bu, hem dayatılan "haz budalalığı"nın izlerini silmek hem de düzenin yeni saldırılarına karşı direnmek sorunudur.

"Tüketen bireyler yetiştirme projesi"nin şu veya bu düzeyde etkisinde olmak, kimi zaman bireyci davranışların "olağan bir hak" olarak algılanmasına yol açabilmektedir. Oysa devrimci mücadele, insani gereksinimleri dışlamamakla birlikte, "ortak idealler/ortak değerler" etrafında örülen bir süreçtir. Burada zorunlu olarak "tercihler ve vazgeçişler" diyalektiği kendini hissettirir. En azından verili koşullarda bu böyledir.

Bu aşamada ortak değerleri özümseme, devrim ve sosyalizm davası uğruna mücadelede kolektifle kenetlenme çabası büyük bir önem taşır. Ortak değerler/idealler etrafında birleşerek bilinç/duygu ortaklığı ve eylem birliği düzeyini yakalayabilmek önemli hedefler olmalıdır. Bu yönde somut adımlar atılamadığında, sürecin kendiliğindenci bir şekilde işlemesini önlemek kolay olmayacaktır. Kendiliğindencilik ise, gelişimi sınırlayan, dolayısıyla kolektifle bütünleşmeyi geciktiren, hatta kimi zaman engelleyen sonuçlara neden olabilecektir.

Kolektifle bütünleşmek "görev icabı" değil, parti programı ve tüzüğü dahil olmak üzere ortak değerlerin özümsenmesi ile gerçek anlamını bulacaktır. Öte yandan kolektif çalışma disiplinli ve planlı bir yaşam biçimine geçiştir aynı zamanda. Kuşkusuz bu geçiş bilinçli bir tercihin ürünü olmalı, "hak" zannedilen bir takım bireyci tutumların aşılaması sürecini de içerebilmelidir.

Devrim ve sosyalizm mücadelesi, doğası gereği, belli kurallara ve ciddi bir disipline dayalı, örgütlü/kolektif tarzda yürütülür. Bu, kolektifin cisimleşmiş hali olan parti için olduğu kadar, kolektifin bileşeni özneler için de öyle olmak durumundadır. Aksi halde ortaya konan iddianın ciddiyeti tartışmalı hale gelecektir.

Partili bir devrimci söz konusu olduğunda, sistemin dayattığı değer(sizlik)lere karşı partinin, demek oluyor ki devrim ve sosyalizm mücadelesinin değerler birikimini özümsemek için harcanan çaba, etkili bir karşı duruş olanağı sağlayacaktır.

Proletaryanın öncü-bilinçli kesiminin değer yargılarını kavrayıp içselleştirmeyen, başka bir ifadeyle sınıf intiharını gerçekleştiremeyen bir

kişi, devrimci olsa bile, düzenin izlerini şu veya bu düzeyde taşımaktan kurtulamaz. Zira bu düzeye ulaşmadan, bilinç ve duygu dünyasına yerleşmiş burjuva kültür ve yaşam biçimini aşmak olası değildir.

O halde partili olma bilincini yetkinleştirmek, buna dayanarak parti ile kurulan bağı güçlendirmek, bütünü oluşturan öznelerden biri olmak, fakata özgün yönlerini bir kenara bırakmadan bunu başarabilmek gerekmektedir. Bu, burjuvazinin "nesneleştirme" dayatmasını parçalamanın da etkili yoludur.

Partili yaşam düzenin prangalarından kurtulmanın en uygun zeminidir

İşçi sınıfını dostun düşmanın önünde temsil etme iddiası taşıyan bir partinin saflarında mücadele eden devrimciler de doğal olarak aynı iddiayı taşırlar. En azından marksist dünya görüşü ve parti çizgisini asgari düzeyde kavrayanlar için bu böyledir.

Bu iddia, parti saflarındaki devrimci kadro ve militanlara, hangi sınıf veya katmandan gelmiş olurlarsa olsunlar, proleter bilinç ve kültürü özümsemek, kapitalizmi aşabilecek bu yegane sınıfın değerler bütününü kişiliğinde içselleştirmek, eyleminde belirginleştirmek gibi temelli bir sorumluluk yükler.

Ortak değerleri özümsemek, parti kuralları ve disiplinine uymak, ilişkileri bunun üzerinden kurmak anlamına da gelir. Olağan koşullarda sosyal yaşamda belirleyici olan kişisel ilişkilerdir. Oysa ortak amaç ve değerler etrafında örülen örgütlü yaşamda kurulan ilişkilerde kişisel boyut geri plana düşerken, politik yön belirgin bir hal alır. Kişisel ilişkiler alanında duygusallık geri plana düşerken, politik yaklaşım, davanın önceliği ve kolektifin bilinçli bir kavrayışla içselleştirilmiş kuralları belirleyici olmaya başlar. Zira sosyal ilişkilere dayalı bir çevre değil de, ortak dava uğruna mücadele etmek amacıyla aynı bayrak altında biraraya gelen partililer için ilişkilerde, şu veya bu kişinin özellikleri değil, ortak dava uğruna mücadele etme tercihi ve kararlılığı belirleyicidir.

Bazı liberal vaizlerin devrimci değerleri karalamak için kullandıkları temel argümanlardan biri, kurallı ve disiplinli yaşamın kişinin bağımsız düşünme ve hareket etme yeteneğini körelttiğidir. Bireyin özgürlüğünü savunur görünen bu yaklaşımın özü, kapitalizmin sömürü ve kölelik çarkı içinde ezilen işçi ve emekçileri örgütsüzlüğe özendirmek, başka bir ifadeyle, sermayenin kesintisiz azgın saldırıları karşısında silahsızlandırmaktan öte bir anlam taşımaz.

Oysa içselleştirilmiş bilince dayalı bir tercihin ürünü olan kurallı devrimci yaşam, özneleşen bireyin gelişimi için de en uygun zemindir. Zira kişi, ancak böyle bir yaşam içinde burjuvazinin gerici, sığ, yozlaşmış, bencil değer(sizlik)ler sisteminin yüklerinden kurtulabilir. Örgütlü devrimci yaşamdan uzak kalarak, bu yükleri bilinç ve duygu dünyalarında taşıyan bireylerin özgür/bağımsız olabildiği iddiası, safsatadan başka bir şey değildir.

Akademisyen, yazar, gazeteci, uzman, sanatçı, bilim insanı vb. unvanlar taşıyan kişilerin toplumsal olaylar karşısında sergiledikleri akıl almaz gericilik, düzenin değerler sisteminin egemenliğinden kurtulmayı başaramayanların nasıl da içler acısı hallere düştüklerini gösterir. Bu eğitimli gericiler tabakasının, insanlığın gelişimi önünde bir engel olan kapitalist sistemin çizdiği sınırların dışına çıkmaktan ölümcül bir korku duymaları, ortada köleliğe varan bir "egemenlere bağımlılık hali" olduğuna işaret etmektedir.

Parti ile bağ cansız, mekanik olmamalıdır elbet. Zira böyle bir bağ hem ilk zorlanmada kopma eğiliminde olacak, temsil ettiği davanın, yüklendiği misyonun önemi ve ciddiyeti konusunda yeterli bir bilinç açıklığından kişiyi yoksun bırakacaktır.

O halde, işçi sınıfının devrimci öncüsü olan partiyle, yani devrim davası ile bağ canlı, dinamik, sürekli ve karşılıklı olabilmeli. Bunun temeli ise, günlük yaşamda, siyasal faaliyette, eğitim süreçlerinde, yoldaşlarla ilişkilerde vb., devrimin ve partinin değerlerini yükseklerde tutmaktır. Unutulmamalıdır ki, burjuvazinin insanlığı değersizleştirip sürüleştirme saldırısının önün kesebilecek yegane güç, bilimsel sosyalizm silahıyla donanmış proletaryadır.

Sınıf çalışmasında dinsel gericiliğin ve solculuğun etkileri

Bugün sınıfını örgütlemesinin önündeki engellerden birisi dinsel gericiliği yarattığı etki alandır. Kendi gözlemlerim üzerinden bu olguyu ve bu konudaki bazı hatalı yaklaşımları ele almak istiyorum.

"*İşçileri ezen ekonomik baskı, kaçınılmaz olarak, çeşitli biçimlerde politik baskıyı, toplum içinde aşağılanmayı, kitlelerin entelektüel ve manevi hayatında aptallaşma ve çürümeyi doğurur. İşçiler ekonomik haklarını elde etme uğruna mücadele etmek için az çok bir politik özgürlük kazanabilirler, ama sermayenin iktidarı ortadan kaldırılmadıkça hiçbir özgürlük onları yoksulluktan, işsizlikten ve baskıdan kurtaramayacaktır. Başkasının çıkarına durmadan çalışmak, yoksulluk ve kaderine terk edilmişlik yüzünden ezilen halk kitlelerini her zaman ve her yerde bunaltan ruhsal baskı yöntemlerinden biri de dindir.*

"Din, bütün hayatları boyunca yoksulluk içinde acı çekenlere sabırlı olmayı, boyun eğmeyi öğütler, onları öbür dünyada kavuşacakları ödüllerin umuduyla avutur. Başkalarının emeği sayesinde yaşayanlara gelince, din bunlara yeryüzündeki hayatlarında yardımsever olmalarını salık verir, böylelikle sömürücü olarak var oluşlarını sürdürmelerini kolaylıkla haklı çıkarmalarını sağlar, bu gibilere mutlu bir hayatın anahtarını ucuz ucuz satar. Din, halkın afyonudur. Din, sermaye kölelerinin insan olarak besledikleri umutları, biraz olsun insanca yaşama isteklerini içinde boğdukları bir çeşit manevi içkidir." (Lenin, *Proletarya Kültürü*)

Lenin'in işaret ettikleri bugün de güncelliğini korumakta ve bizlere ışık tutmaktadır. Yaşadıklarımızı ve gözlemlerimizi buradaki bakışaçısıyla değerlendirebilirsek, anlamlı sonuçlara ulaşmayı da başarabiliriz.

Konunun güncelliği nedeniyle, sınıf çalışmasının önündeki bu önemli engele ilişkin deneyim ve gözlemlerimi paylaşmak istiyorum.

Dinsel gericilik sadece devleti ele geçirme planında değil toplum yaşamında da giderek büyük bir güç kazanıyor. Sağından soluna (devrimci-demokrat hareketler de dahil) tüm siyasi oluşumlar AKP gericiliğinin nasıl da güçlendiği üzerine değerlendirmeler yapıyorlar. Bunun işçi sınıfına yansıma ve etkileri üzerinde ise fazlaca durulmuyor.

AKP'nin güç kazanması açıktır ki son sekiz yılın ürünü değildir. Bu sürecin önü 12 Eylül faşist darbesiyle açılmıştır. İşçi sınıfını ve emekçileri denetim altında tutabilmenin en iyi araçlarından birisi, hatta en önemlisi olan dinsel gerici ideoloji cemaat örgütlenmeleri üzerinden toplum geneline yayılmıştır. İmam-hatip okulları bir çığ gibi büyümekle kalmamış, tarikat okulları, yurtları, kuran kursları vb. üzerinden gelinen yerde önemli bir mesafe alınmıştır. İşçi ve emekçiler o günden bugüne yoğun bir biçimde dinsel gerici ideolojiyle zehirlenmektedir.

Dinsel gerici bir odak olarak AKP, örgütlenmesini her kademede en iyi şekilde işletmektedir. Artık cemaat ilişkileri işçi ve emekçilere yol göstermektedir. Cemaatler, burjuvazinin ihtiyaçlarını karşılayacak köleler yetiştirmektedir. Esnaflar üzerinden önemli bir etki alanı yaratmışlardır. Alışveriş üzerinden yakalanan ilişkiler cemaatler tarafından değerlendirilip gerekli yerlere

iletilmektedir. Cemaatle ilişkili bir esnaftan alışveriş yapan işsizler fabrikalarda işe sokulabilmektedir. Cemaat ilişkileri fabrikalarda bizzat şefler, hatta müdürler tarafından yönetilebilmektedir. Sekiz yıllık süreçte, kamusundan özel sektörüne kadar AKP/cemaatlerle bağlantılı işçi ve emekçiler yerleştirilmiştir. Bugün hangi fabrikaya bakarsanız bakın böyledir. Özellikle büyük işletmelerde bu daha açık bir şekilde görülmektedir. İşçi ve emekçi mahallelerinde de cemaat toplantıları rutin hale gelmiştir. Gün boyu 8-12 saat fabrikalarında sömürüye boyun eğdirmeleri yetmiyor, bir de akşam toplantılarında öbür dünya güzellemeleri üzerinden işçilere vaazlar veriyorlar. Öyle bir anlayış yaratılmış durumda ki, birçok işçi "ekmek veren el ısırılmaz" gibi söylemlere sığınmaktadır. Bir iş kazası yaşandığında suçlu olarak kendilerini görebilmekte, alınmayan güvenlik önlemlerini akıllarına bile getirmemektedirler. Zira yaşanan taktir-i ilahidir! Taşeronluk, işsizlik, düşük ücretler de kaderin kendisidir.

İşçi sınıfının bu durumu solcu işçileri olumsuz etkiliyor. Bu işçiler arasından kazandığımız ilişkiler dinsel gericiliğin yarattığı etkiyle kırılma yaşayabiliyorlar. Sınıfın örgütlenmesinde bir adım ileri çıkan işçiler, bu kırılmanın etkisiyle büyük bir karamsarlık ve güvensizlik içerisine düşebiliyorlar. Dinsel gericiliğin sınıf üzerinde kurabildiği etkinliğin nedenlerini bilince çıkaramadıkları için, doğru bir yaklaşım sergileyemiyorlar. Kimi lafta solcu ve devrimciler ise, dinsel gericiliğe güç kazandıran zemini ortadan kaldıracak bir yönelime girmek yerine, en kolay iş olarak solculuklarını dinsizlik üzerinden sergiliyorlar, böylece kendilerini sınıftan soyutluyorlar. Kendi dar dünyalarında gezinmeyi solculuk sanıyorlar, fakat mücadeleye geldiğinde de uzak duruyorlar. Bunlar da böylece sınıfın örgütlenmesinde ikinci bir engele dönüşüyorlar. Dinsel gericiliğin etkisi altındaki işçilerin devrimci düşünceleri yadsımalarına yardımcı oluyorlar.

Bir komünistin işi ilk elden işçilerin dini inançlarıyla uğraşmak olmamalıdır. İşçi sınıfının dünya görüşünü yaşamın pratiği içinde sınıfa kavratmalıdır. Kapitalist düzen bilimsel sosyalizmi sınıfla bütünleştirmek için bize çok sayıda olanak sunmaktadır. Kötü çıkan yemekler, yatırılmayan ücretler, iş kazaları, taşeronluk, sendikal örgütlenmeye getirilen engeller, ücretlerin düşüklüğü vb. sorunlar üzerinden mücadeleyi örgütleyerek, onları mücadeleye çekebiliriz. Öyle anlar gelir ki bıçak kemiğe dayanır; cemaatçi, bundan iş çıkmaz dediğimiz bir işçi bile mücadeleyi en önde sürükleyen biri hale gelebilir.

Bugün için işçi sınıfının bir kesimi gericiliğin etkisi altında sömürüye kayıtsız kalabilir. Çünkü sömürünün yoğunluğu ve çaresizlik duygusu geri bilinçli işçilerin dinsel gericiliğe sıkı sıkıya sarılmasına neden olmaktadır. Bunun bilincinde olmalı, işçileri sosyal mücadeye çekecek bir faaliyeti örgütlemeye yoğunlaşmalıyız. Mücadele içinde özgüven kazanan işçiler çaresizlik duygusunu da aşacaklardır.

Sınıfın örgütlenmesi ve devrimcileşmesi bugünden yarına olabilecek bir şey değildir. Bu, biz komünistlerin müdahalelerinin ötesinde bir dizi etkene bağlıdır. Önemli olan bu zorlu süreçte iyi bir hazırlık yapabilmek, sınıfla bağları güçlendirebilmektir.

"*Ancak, hiçbir koşulda din sorununu burjuva radikal demokratlarının sık sık yaptığı gibi, soyut, ülkücü bir biçimde, sınıf mücadelesinden kopuk 'entellektüel' bir sorun gibi ortaya koymak yanlışına düşmememiz gerekir. Aşırı baskı temeline oturan ve işçilerin eğitilmediği bir toplumda, dinsel önyargıların sadece propaganda yöntemleriyle yokedilebileceğini sanmak budalalık olur. İnsanlığın üzerindeki din boyunduruğunun, toplumdaki ekonomik boyunduruğun bir sonucu ve yansıması olduğunu akıldan çıkarmak burjuva dar görüşlülüğünden başka birşey değildir.*" (Lenin, *Din Üzerine*)

Komünist bir metal işçisi / İzmir

Fabrika çalışması deneyimlerinden...

İşçilere güvenmek ve güven vermek!..

Sermaye sınıfı işçi ve emekçileri çok yönlü bir kuşatma ile teslim almaya çalışıyor. Teknolojiyi, silahları, medyayı, basını, eğitimi, sanatı, yani denetimi altında tuttuğu her şeyi işçilere karşı birer saldırı aracı olarak kullanıyor. Ekonomik saldırılar, düşük zamlar, çalışma saatlerinin uzunluğu, sosyal hakların gaspedilmesi bu saldırıların bir yönünü oluştururken, en ağır saldırı ise işçilerin kimliklerine dönük yapılıyor. Onları "hiç"leştirmek, kimliksizleştirmek, ürettikleri nesnelerden bile daha değersiz varlıklarmış gibi bir düşünce yaratmak, bugün kapitalist patronların başlıca hedeflerinden birini oluşturuyor. "Bu işi bile beceremiyorsun" derken de, "biz bir aileyiz" derken de hep aynı amaçla hareket ediyor; hem kendi gücümüzün farkına varmamızın hem de bu gücü onlara karşı kullanmamızın önüne geçmeye çalışıyor. "Siz almadınız, biz verdik" yanılsamasını yaratmak, işçileri nesneleştirmek için psikolojik saldırılara ağırlık veriyor. Bu ise işçilerin birbirlerinden uzaklaşmalarına, kendilerini güçsüz hissetmelerine, örgütlenmemelerine, kısacası kendilerini özne olarak bir türlü varedememelerine yol açıyor.

Sendika bürokratları da ne yazık ki, işçilerin ortak iradesini, ortak karar alma, ortak hareket etme gücünü açığa çıkarmak yerine, "Siz hiç merak etmeyin, biz sizin yerinize düşünürüz, biz sizin yerinize karar alırız" yaklaşımıyla, patronların bu amaçlarına daha kolay ulaşmalarına yardımcı oluyorlar. Bu yüzden işçilerin devrimci öznelerle birleşme ihtiyacı her geçen gün daha da artıyor. Çalıştığım fabrika üzerinden edindiğim deneyimlere dayanarak bunu daha somut olarak anlatmaya çalışacağım.

Yaklaşık bir yıldır metal sektöründe bir fabrikada çalışıyorum. Burası sendikalı bir fabrika. Fakat fabrikaya girdiğim ilk günlerde içeride bir örgütlülük olmadığını fark ettim. Fabrikayı ve işçileri tanımaya başladıktan sonra bu gözlemimde yanılmadığımı anladım. Bu örgütsüzlükte hem patronun, hem üretimin parçalı oluşunun, hem de sendikanın payı var. Çalışırken sürekli "konuşmayın" diyerek işçilere baskı yapmak, eğer ustabaşına ya da patrona karşı gelindiyse ceza olarak daha basit ve sıradan ya da daha ağır işlere vermek, "daha iyi çalışan" işçilere daha fazla zam yapmak vb. uygulamalar, işçileri bölmek için patronun kullandığı yöntemler arasında.

Sendikanın yaklaşımına gelince... Temsilciler, işçilerde hareketlenme olduğu ya da bir talepte bulunduklarında, "şubeden haber gelmedi" diyerek işçilerin bağımsız karar alıp hareket etmelerini engelliyorlar. Şube yöneticileri, eğitim-örgütlenme uzmanları ise, "sizin örgütlü olmanız lazım, siz yaparsanız olur" vb. söylemlerle sorumluluktan kaçarak, onlar da aynı şekilde işçilerin yol yürümelerini engelliyorlar. Pek çok fabrikada olduğu gibi burada da "kimse gelmez" bahanesiyle eğitim verilmiyor, sorunlar geçiştiriliyor. Tepki gösteren işçilere sendika komitesine üye olması teklif edilerek, bu tepki etkisizleştirilmeye çalışılıyor. Bir işçi bunun üzerine şunları söylüyor: "İşçilere neden eğitim verilmediğini anladım. Bilinçli işçiden oy istemek daha zor, ama işçi cahil kalırsa onu her şekilde yönlendirebilir, bir şekilde kandırıp oy alabilirsin."

İlk aylarda öncelikle işçilerle sosyal bağlar kurarak onlara güven vermeye ve onlarla bir şeyleri paylaşabileceğimiz zeminler yaratmaya çalıştım. Bunun için kendi kimliğimiz ve kültürümüze göre davranmaya özen gösterdim ve bu yüzden ilişki kurmak zor olmadı. Örneğin ortak kahvaltı sofrası planlamak, aldığım en ufak şeyi bile paylaşmak, çocuğu olan birine başka işçi arkadaşları da yanıma alarak ev ziyaretine gitmek, dayanışmayı sağlamak için hastanede çocuğu olan ve maddi açıdan zor durumda olan bir başka işçiye kendi aramızda para toplamak gibi davranışlar, hem bana güvenmelerini hem de birlikte bir şeyler yapmamızı sağladı.

Bunun dışında, işçilerin birbirlerinden kopuk olduğunu, çalışma koşullarından kaynaklı birbirleriyle sosyal bağ kuramadıklarını gözlemlediğim için kültürel bir etkinliğe gitme planı yaptım. Bu planı hazırlarken ve gideceğimiz yeri/zamanı kararlaştırırken onların da fikirlerini aldım. Bu sayede yaklaşık 20 kişilik bir grupla dışarıda birlikte zaman geçirme imkanı yakaladık. Bir sonraki ay benden yine benzer bir etkinliğe gitmek için plan yapmamı istediler. Bu kez onların da inisiyatif kullanmalarını ve insanları örgütlemeye alışmalarını sağlamak için kendilerinin bir plan yapmasını önerdim.

Bunun dışında, yavaş yavaş yan yana geldiğim her işçiyle kendi sorunları üzerinden ya da fabrikada yaşadığımız sorunlar üzerinden sohbetler gerçekleştirmeye başladım. Fabrikanın nitelik olarak elverişli olması bu sohbetleri daha rahat yapmamı sağladı. Kendisi Sünni olduğu için Alevi arkadaşıyla evlenmesine izin verilmeyen bir işçiyle bu sorunun kaynağını tartışabildim. Kadın bir işçinin taciz/tecavüz olayları yüzünden kapanmak istemesi üzerine yine bu sorunun sebeplerini ve ne yapılması gerektiğini tartışabildim. Sendika bürokratlarına ve komitenin iş yapmamasına tepkili olan işçilere Çel-Mer deneyimini anlattım vb...

Bildiklerimi onlarla paylaştığım ve onların söylediklerini önemsediğimi fark ettikleri için, bu aramızda bir güven ilişkisi ve samimiyet yarattı. Fakat ilk zamanlar söylediklerim ile yaptıklarım arasında farklılıklar olabiliyordu. Çünkü sözleşmeli çalışıyordum ve işçilerle sorunlarımıza ilişkin tartışırken, doğrudan ustaya ya da patrona karşı tavır sergilemek noktasında geri durabiliyordum. Bu uzun soluklu bir çalışma ve kalıcı bir örgütlülük için aldığım bir tedbirdi. Bu tedbirin bir tutarsızlık olarak algılanmaması için de farklı yöntemler denedim. Örneğin bir keresinde yanımda çalışan bir kadın işçi su içmek için banttan kalkmak istemiş, fakat buna izin verilmemişti. Ben de ona işi yavaş göndermesini söyledim. İkimiz birlikte hareket ederek yaklaşık beş dakika bizden iş geçmesini engelledik. Bu sayede bir tepki örgütlemeye çalıştım ve etkili olduğunu da düşünüyorum. Çünkü taşındığımda evinden yiyecek ve ufak tefek de olsa ihtiyacımı karşılayabilecek eşyalar getiren bu aynı işçi oldu.

Şu günlerde fabrikanın kendi özel gündemlerinden kaynaklı görece hareketli bir dönem içerisindeyiz. Bu gündemler üzerinden, fabrikanın örgütlenmesi ve bürokratlara karşı mücadele edilmesi gerektiği konusunda fikir birliği sağladığım öncü bir işçiyle görüştüm. Bu görüşmede amacımızı/niyetimizi açıkça ortaya koyduktan sonra, bu mücadele için birlikte hareket edebileceğimiz isimleri belirledik. Bu kişilerle yapacağımız görüşmeler sonuçlandığı takdirde, beş kişilik bir gizli komite oluşturarak fabrikada çalışma yürüteceğiz. Sendika komitesiyle de bağ kurup, kendi işlevini yerine getirmesini sağlamaya, özellikle de işçilerin tümünün karar alma süreçlerinde yer alması ve sendikanın da kendi görevlerini yerine getirmesi (eğitim gibi) konusunda müdahale etmeye çalışacağız.

Yaşadığım deneyim bir kez daha göstermiştir ki, samimi ve tutarlı olduğumuzda, işçilere güvendiğimizde, onları birlikte hareket etme ve birlikte karar alma doğrultusunda yönlendirmeyi başarabildiğimizde, sınıfın özneleşmesi ve devrimci öznelerle birleşmesi yolunda küçük de olsa önemli bir adım atmış olacağız.

Hazal Etkin

1 Mayıs parti faaliyetlerinden...

Yaşasın 1 Mayıs, yaşasın sosyalizm!

İşçi ve emekçilerin baskı ve sömürüye karşı mücadele alanlarına çıktığı, taleplerini haykırdığı, gelecek özlemini dile getirdiği gündür 1 Mayıs. Ağır ve kölece çalışma koşullarına karşı onyıllar önce Amerika'da işçilerin başlattığı ve kanlarıyla kızıllaştırarak bugünün kuşaklarına armağan ettikleri kavga günüdür. İki dünyanın, sermaye ile işçi sınıfının karşı karşıya geldiği birlik, mücadele ve dayanışma günüdür. Esenyurt'tan komünistler olarak 1 Mayıs'a bu bilinç ve sorumlulukla hazırlanmaya çalıştık. İllegal devrimci araçlarımızla işçi ve emekçileri 1 Mayıs alanlarında mücadeleyi yükseltmeye, geleceğe sahip çıkmaya çağırdık. Dişe diş bir mücadele ile söke söke aldığımız Taksim alanında sermayenin karşısına dikilme ve hesap sorma çağrısı yaptık.

Bu süreçte *"1 Mayıs'a, Taksim'e!", "Yaşasın 1 Mayıs/Bıji 1 Gulan! Yaşasın sosyalizm!", "Baskı, sömürü ve köleliğe karşı Mayıs'ta alanlara!", "Yaşasın 1 Mayıs! Sosyalizm kazanacak!"* şiarlı TKİP imzalı dört çeşit büyük boy afişlerimizi bölgemizde birçok alana yaptık. Ana caddelerden geçiş güzergahlarına, fabrikalar bölgesinden emekçi semtlerine kadar birçok yerde partimizin adı, amblemi ve şiarları dalgalandı.

Hemen ardından, "TKİP işçileri ve emekçileri 1 Mayıs'ta devrim mücadelesini büyütmeye çağırıyor! 1 Mayıs'ta mücadele alanlarına!" başlıklı parti bildirilerimizi emekçilere taşıdık.

Emekçilerin ilgiyle karşıladığı afiş faaliyetimiz sırasında olumlu tepkiler aldık. Bunların en anlamlısı, bir işçinin "sizi 15 yıldır takip

ediyorum, buraları hiç boş bırakmadınız, helal olsun" demesi oldu. Düşmanın tahammülsüzlükle karşıladığı afişlerimiz birçok yerde kazınmaya ve boyanmaya çalışıldı. Sökülen yerlere afişlerimizi yeniden asarak bu saldırıya yanıt verdik.

Faaliyetimiz güçlenerek devam edecek!

Esenyurt'tan komünistler

Devrimci şiarlarımızı 1 Mayıs alanına taşıdık!

İşçi sınıfının birlik, mücadele ve dayanışma günü olan 1 Mayıs yaklaşırken partimizin özgür sesiyle yürüttüğümüz illegal faaliyetimizi daha da yoğunlaştırdık. Nisan ayının ilk günlerinde başlayan faaliyetimiz 1 Mayıs günü Taksim Meydanı'na kadar yaygın ve coşkulu bir tempoyla devam etti.

Bu süre zarfında,*"Yaşasın 1 Mayıs! Sosyalizm kazanacak!"* şiarlı, renkleri ve görselliğiyle dikkat çeken afişimizin yanısıra *"Baskı, sömürü ve köleliğe karşı 1 Mayıs'ta alanlara!", "Yaşasın 1 Mayıs! Biji 1 Gulan!", "Yaşasın 1 Mayıs! Sosyalizm kazanacak!", "1 Mayıs'a, Taksim'e!"* şiarlı büyük boy afişledimizi yaygın bir şekilde kullandık.

Faaliyetimizi şu bölgelere taşıdık: Başakşehir ilçesinde Şahintepe, Altınşehir, Bayramtepe, İkitelli köyiçi, İkitelli Organize Sanayı bölgesi, İkitelli Atatürk Mahallesi; Küçükçekmece ilçesinde Halkalı, Sefaköy, İnönü Mahallesi, Bağcılar ilçesinde Güneşli fabrikalar bölgesi, Evren, Kirazlı, Göztepe, Fatih, Birlik mahalleleri, Mahmut Bey yolu hattı; Bahçelievler ilçesinde Şirinevler, Yenibosna, Kuleli, Zafer Mahallesi, Doğu Sanayi Sitesi.

Ayrıca E-5 hattı üzerinde Metrobüs yolu boyunca Küçük Çekmece köprüsünden başlayarak Cennet Mahallesi, Beşyol, Kartaltepe, Çobançeşme, Kuleli, Şirinevler, Topkapı, Halıcıoğlu, Okmeydanı, Çağlayan noktalarından Zincirlikuyu durağına kadar yol kenarlarını afişlerimizle süsledik.

Ayrıca Şahintepesi ve Zafer Mahallesi'nide partimizin 1 Mayıs gündemli bildirilerinin dağıtımını gerçekleştirdik. 1 Mayıs günü ise çeşitli şiarları içeren parti kuşlarımızı alanda kullandık.

Küçükçekmece'den komünistler

Yaşasın Kızıl 1 Mayıs!

İşçi sınıfının birlik, mücadele ve dayanışma

günü olan 1 Mayıs'ı yoğun bir hazırlıkla karşıladık. Kadıköy'den Sultanbeyli'ye uzanan hattı yaygın bir biçimde partimizin afişleri ile donattık. *"Baskı, sömürü ve köleliğe karşı 1 Mayıs'a!", "1 Mayıs'a, Taksim'e!", "Yaşasın 1 Mayıs, Biji 1 Gulan!", "Yaşasın 1 Mayıs! Yaşasın sosyalizm!"* şiarlı parti afişlerimizi başta E-5, Alemdağ Caddesi, Bostancı yolu, OSB ve servis güzergahlarına kullandık. Ümraniye Birlik Mahallesi, Aşağı Dudulu, Ataşehir Yeni Çamlıca Mahallesi, Sultanbeyli Karatepe, Başaran Mahallesi, Sancaktepe, Sarıgazi gibi emekçi semtlerinde de afişlerimizi yaygın bir şekilde kullandık. Partimizin işçi ve emekçileri 1 Mayıs'ta alanlara, mücadeleye çağıran yüzlerce bildirisini ise Sultanbeyli ve Sarıgazi emekçi semtlerinde dağıttık.

Ümraniye'den komünistler

Ankara'da 1 Mayıs çalışmalarından...

Komünistler olarak Ankara'daki işçi ve emekçilere parti çalışmalarını taşımaya devam ediyoruz. Geride kalan bahar süreci içerisinde 8 Mart ve Newroz gündemleri üzerinden yaptığımız pratik faaliyetin ardından hızla partimizin 1 Mayıs çağrılarını işçi sınıfı ve emekçilere taşıdık. İşçi sınıfının burjuvaziye karşı kavga günü 1 Mayıs'ın ön günlerinde bu gündemli illegal afiş çalışmamızı tamamlamış bulunuyoruz. Bu süreç içerisinde organize sanayi bölgesinden emekçi semtlerine ve çeşitli işçi güzergahlarına kadar pek çok yere parti afişlemesi yaptık. Afişlerimizi yoğun olarak Mamak, Batıkent ve Sincan'daki işçi güzergahlarında kullandık.

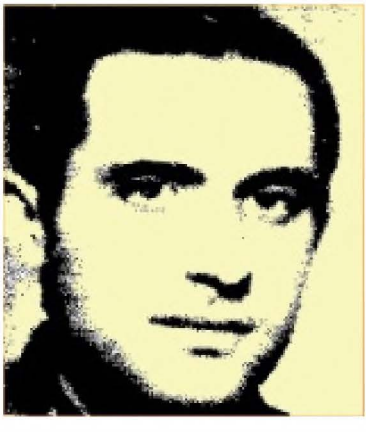
Sürekli ve yoğun olarak yapılan illegal afiş çalışmamız işçi ve emekçilerin ilgisinin yanında kolluk güçlerinin de bir hayli dikkatini çekmiş olacak ki, birkaç yerde afişlerimize saldırıldı.

Sermayenin başkentinde komünistler illegal devrimci faaliyeti var etmeye ve büyütmeye devam edecekler.

Ankara'dan komünistler

Devrimci yiğitlikleri, fedakarlıkları ve adanmışlıklarıyla yeni kuşaklara yol gösteriyorlar!..

6 Mayıs '72'de Deniz Gezmiş, Hüseyin İnan, Yusuf Aslan darağaçlarında; 18 Mayıs 1973'de İbrahim Kaypakkaya faşizmin işkencehanesinde; 31 Mayıs 1971'de Sinan Cemgil, Kadir Manga, Alpaslan Özdoğan Nurhaklar'da; 2 Haziran '71'de Hüseyin Cevahir İstanbul'da katledildi...

Onlar '60'lı yılların devrimci kitle mücadeleleri içinde gençlik hareketinin militanları olarak yerlerini aldılar. Düzene karşı devrimci başkaldırının temsilcileri oldular. İnandıkları dava uğruna ölümü tereddütsüzce göğüslediler. Dönemin tüm diğer devrimci gençlik önderleriyle birlikte Türkiye devrim mücadelesinde bir kilometre taşı oldular. Bıraktıkları direniş mirasıyla yeni kuşak devrimcilere yol gösterdiler, hep gösterecekler.

Devrim ve sosyalizm mücadelesinde yaşıyorlar!